

ყვარყვარა თუთაბერი

კომედია 4 მოქმედებად

მოკმეღნი პირნი:

ყვარყვარე თუთაბერი—მეტსახელად ნაცარქეჟია

კაკუთა }
ქჭირაა } გლეხები

მეწისქვილე

გულთამზე—მეწისქვილეს ასული

ხევასტი—რევოლუციონერი

1-ლი ოფიცერი

2-რე ოფიცერი

ადიუტანტი— № არმიის შტაბის საიდუმლო მაგიდის გამგე

მწერალი—მისი თანამშრომელი

გენერალი

პოლკოვნიკი

სამხედრო გამომძიებელი—პოდპოლკოვნიკი

ჯარისკაცი—შიკრიკი

რწმუნებული დროებითი მთავრობისა ამიერკავკასიაში

მდივანი

შიკრიკი

ტიტე ნატუტარი,—მაზრის კოშისარი

რევკომის თ-რე

ქალი

გლეხები, აბრაგები, რაზმელები, ტუსადები და წითელარმიელები

მოკვლევა პირველი

რუსეთ-ოსმალეთის ფრონტის ხაზთან სოფლის წისქვილი. შუა ცეცხლ-
თან ზის ყვარყვარე თუთაბერი, მეტ სახელად ნაცარქექია და ჭექავეს
ნაცარს. მეწისქვილე ფქვილს მინდავს და ნელ-ნელა ღიღინებს.

ნაცარქექია— კმარა, მუდამ ხომ არ უნდა იღიღინო?!
მეწისქვილე—შენ რას გიშლი!

ნაცარქექია—(თავაუღებლად) ფიქრს ნუ მაწყვეტინებ.

(დუმილია)

მეწისქვილე—(ხელის მოსათბობად დაიხრება კერასთან და აკ-
ვირდება ნაცარს) ეს რა მოგიქარგავს ნაცარში?!

ნაცარქექია—გეგმაა, ხომ გესმის, ბებერო. დახედე აქ, რა
„ამბავია... ეს არის რკინიგზა, აი, აქ იწყება, ასე მიდის...
ა... ასე უხვევს და მიაღგება ამ მაღალ მთას, ახლა აქედან
გზა სად წავა, შენ ძველო, აბა, თუ მიხვდები.

მეწისქვილე—(აკვირდება) რა ვიცი.

ნაცარქექია—აქ გვირაბია საჭირო.

მეწისქვილე—გვირაბი რა საჭიროა?

ნაცარქექია—მაშ, ხომ არ გადაახტება მატარებელი ამო-
დენა მთას!

მეწისქვილე—მერე, შე კაცო, მთას რად უხვედრებ წინ,
ველზე გაუშვი, შენი ნება არაა!

ნაცარქექია—მოდი და ასეთ კაცს ელაპარაკე! გესმის რა
არის გეგმა? არ გესმის.

მეწისქვილე—რა ვიცი.

ნაცარქექია—მთავრობას ამშთის გარშემო გაჰყავს გზა და იმ უხვირო ინჟინრებს ფიქრად არ მოსვლიათ, რომ გვირაბი აქ გზას შეამოკლებს. (ამაყად) აი, მე რომ ჩემს გეგმას უფროსს წარვუდგენ და მერე ლარივით რომ გავიყვან ნთაში იმოდენა გვირაბს, შენ ის უნდა ნახო.

მეწისქვილე—ნელა ილაპარაკე.

ნაცარქექია—რატონ?

მეწისქვილე—მანამდე ბაყაყს კბილები ამოუვა.

ნაცარქექია—დიდი მოიჯარადრე შევიქნები, დიდისაგან დიდი. კი ნახავ. ქრთამს სულ ქერივით დავაბნევ და დკაცობაში. თვალი დაგიბრმავდება, რომ გაგივლი და არ შეგხვდება.

მეწისქვილე—(წყენით) ჰმ!

ნაცარქექია—გეწყინა? მაშ, როგორ გგონია, მე, ყვარყვარე თუთაბერს, ენით შენ შემომიარ?

მეწისქვილე—რა ვიცი, პატარა ხიდის გაკეთება აილე იჯარით და ისეთი ბუქი დააყენე, თითქოს, მთა და ბარი გქონდა გასასწორებელი და ის ხიდი მაინც ვერ გააკეთე.

ნაცარქექია—კი გავაკეთებდი, მარა დამეზარა ის ოხერი, ტვინი წაილო იმისმა ანგარიშებმა, თავი მომაძულა!!

მეწისქვილე—ხო-და, აი, ავერ შენი პირით გამოტყდი.

ნაცარქექია—შე უტვინო, ამას თავს ვერ გავართმევ? დახედე?

მეწისქვილე—(ღიმილით) ნაცარში გვარიანად ქარგავ.

ნაცარქექია — მითომ იცინი, არა? დამალე მაგ ჩაქონქილი კბილები, თორემ!..

მეწისქვილე — (წყენით) ჰმ! (მიდის და ფკვილში ხელს ჭრევს გულმოსული) ასე რომ იწელები, ამ წისქვილის პატრონი მე ვარ, თუ შენა ხარ?!

ნაცარქექია — (არ უპასუხებს. განაგრძობს ნაცრის ქექას. წისქვილი იწყებს ხრიალს)

მეწისქვილე—ეჰ, საფქვაავი შემომელია. (ნაცარქექიას) შენთან ლიტინს მირჩევნია წყალი გადავუშვა და წისქვილი შევასვენო. (მიდის)

ნაცარქექია — ეე, ცეცხლი იფშუტება, სადაა შეშა?! ამ ჯირკს მაინც მოვაგორებ კერასთან. (მოეკიდება ჯირკს და ვერ დაანძრევს) მძიმეა. რა ზარმაცი მოხუცია, სულ იმას უყურებს, რომ მე დაეუპო შეშა და შემოფუტანო. მანამ ნუ გაითბობს გვერდებს, სანამ მე მას შეშა არ დაეუჩიხო!! (შემოდის მეწისქვილე. აკანკალებულია, ეთბობა კერას)

მეწისქვილე — თათრების მხარეზე რომ გავიხედე, გული გადამიტრიალდა.

ნაცარქექია — რა მოხდა?

მეწისქვილე — თოფის სროლა აქეთ მოიწივს. ეტყობა, საქმე ცუდათაა.

ნაცარქექია — მაშ, შენი სიტყვით დღეს აქ თათრები შემოცვივიან და დაგვკლავენ.

მეწისქვილე — თუ ჯარმა უკან დაიხია, — ვინ იცის.

ნაცარქექია — (აღშფოთებული) ჩერჩეტობ!

მეწისქვილე — განა ცოტა სასწაული მომხდარა?!. (იხვევს წელზე ძველ შალს) ამისთანა დროს წელში ქარი გამიდგა და ვერც გავიქცევი.

ნაცარქექია — რას ამბობ?!. ტყუილა გული არ დამიშინო, თორემ... ამ წისქვილს სულ რია-რიად წავიღებ.

მეწისქვილე — მოერევი?

ნაცარქექია — რას ვერა, — გინდა ახლავე შიგ გამოგქექკო?!!

მეწისქვილე — ეს რა გადავიკიდე. მე ისე ვატყობ, აქედან გადენასაც მიპირებ.

ნაცარქექია — (მოღბება) არა, რატომ!.. (შეაყრფოლებს სიცივით) სად უნდა გაგაგდო ახლა ამისთანა ამინდში.

მეწისქვილე — როგორ, ვინ უნდა გავიდეს აქედან, მე თუ შენ? ვისია ეს წისქვილი?

ნაცარქექია — კარგი, გქონდეს.

მეწისქვილე — როგორ, შენი ნაჲუქარია?

ნაცარქექია — აწი ეს ზამთარიც ილევა და, რომ გამოზაფხულდება, მერე მე ვიცი შენი სამაგიერო პატივისცემა. ისეთ განიერ მუხის ჩრდილს გიშოვნი, რომ მეფესავით წა-

მოწვევ. (ამტყნარებს) ზატხულში ჩრდილს რა სჯობია, ოჰ, რა მადაზე მოხვალ! მაშინ ნახე ჩემი მასპინძლობა,—ჩიტის რძე რაა, იმას არ მოგაკლებ.

მეწისქვილე—(შეფიქრდება) რა ვიცი, ახლა შენ არ იყავი... ისე ავარდი, რომ...

ნაცარქექია—რა ვუყოთ, კაცი ხან ავარდები, ხან დავარდები... და... ბოლოს... ეჰ, ადამიანის ბოლო უბედურია, სიკვდილი რომ გამახსენდება, სულ ჭინჭარივით გამბურძღლავს ტანში. ერთი ეს მითხარი, რაა კაცის სიცოცხლე?!

მეწისქვილე—არაფერი არაა, ჭირის დღეზეა კაცი გაჩენილი.

ნაცარქექია—ჰო და, აბა, სიამტკბილად მოგუქციოთ ერთმანეთს ღრანჭი. მეტი რაა ქართველი კაცის სიცოცხლე.

მეწისქვილე—ამას არ ამბობ უკუყოლ. (ხელს უფათურებს კერას) ოჰ, ცეცხლიც გვეფშუტება.

ნაცარქექია—მაშ, ერთი, შენს გახარებას, წადი და შეშა შემოიტანე.

მეწისქვილე—ხომ იცი, წელი რომ მტკივა, შენ მოიტანე.

ნაცარქექია—ნელა ილაპარაკე. მე ყინვაში გავალ? აქედან ახლა თოფითაც ვერ ამავდებ. ხომ ხედავ, არ მცალია.

მეწისქვილე—რას აკეთებ? შეშის დაჩეხა გიჭირს და, ვითომ, მთების გათხრაზე ფიქრობ?

ნაცარქექია—სად შეშის დაჩეხა, შენ უტვინო, და სად მთების გათხრა, რას მელაპარაკები. მე ხიდის იჯარასაც იმიტომ გავუშვი ხელი, რომ პატარა საქმე ჭირივით მეზარება (აღშფოთებული) და ახლა შენ ისე ამიგდე, რომ შეშის-მჩეხელად მხდი?

მეწისქვილე—ეს რა გადავიკიდე, საში ნაცოლები კაცი ვარ და ამისთანა გაჭირვება არ დამდგომია. ქუჩიდან კაცი შემოგვიხიზნე, ვიფიქრე, კედელ-ყურეს გამიცოცხლებს-მეთქი, ეს კი სულ მომხდურივით არის (აღშფოთებული) მორჩა და გათავდა, აწი შენი შემხიზნელი არა ვარ.

ნაცარქექია—ჰკუაზე მოდი, ეს კერა არ გამიცვივო, თორემ... (მუშტს მიუღერს)

მეწიქვილე—რას მემუქრები?

ნაცარქექია—სულს ამოგაცლი, თუთაბერი ვარ, სულძალი.

მეწიქვილე—ბიჭო, ხელი დასწიე!

ნაცარქექია—ყვარყვარე ვარ, ყვარყვარე! ძველებური ვაჟკაცის სახელი მქვია. ასე გავადენ ბღღვირს აქაურობას. (სცემს ჯოხს ნაცარში)

მეწიქვილე—(აღშფოთებული). ეს რა ბული დამიყენე! (მიდის კარებკენ) ჩემს წიქვილში მე არ მეცხოვრება. (გააღებს კარებს და ნახევრად გარედან აწვდის ხმას) მართალი მითხრა გულთამზემ, ვინმე მაწანწალა არ შეიხიზნო წიქვილშიო. ნამდვილად გულთმისანია ის ჩემი გოგო. დღეს უნდა მოვიდეს და ვეტყვი, რაც შენგან შევ დღეში ვარ.

ნაცარქექია—რაო, დღეს მოვა შენი ქალიშვილი? (მღელვარედ) მერე, მაკ კარებში, კაცო, თავს რად იციეებ? შემოდი, არ გრცხვენია, ავად რომ გახდე?!

მეწიქვილე—არა, უნდა წავიდე. გაიგოს რა ცეცხლში ვარ.

ნაცარქექია—(თავისთვის) ოჰ, რა ბებერი ძალია. (მივა კარებთან და ეძახის) მასპინძელო, მოდი, იმ წმინდა კვირიკეს ხატს გაფიცებ, გუშინ რომ ამბობდი, სასწაულმოქმედიო...

მეწიქვილე—(ყოყმანი თობრუნდება) ჩვენი შერიგება რაც უნდა ხატზე დამაფიცო, არ მოხერხდება.

ნაცარქექია—შენ პირდაპირ ნაწილად დასარიგებელი კაცი ხარ... ჩამოჯექი ერთი, იმ ქალის ამბავი მომიყევი.

მეწიქვილე—აბა, უპატრონო გგონივარ?

ნაცარქექია—დღეს უნდა მოვიდეს?

მეწიქვილე—როცა ბარზედ მუშაობამ გამტეხა, იჯარით ეს დოლაბი ამაღებინა.

ნაცარქექია—მან გაშოვნინა ეს წიქვილი?

მეწიქვილე—ჭკუიანი ქალია ჩემი გულთამზე. სახიერიც კარგი დადგა. მოწყალე დებში იმისთანა მეორე ვერ მოგართვეს.

ნაცარქექია—ეს სიტყვები შენი ენიდან პირდაპირ თაფლივით მეწვეთება გულში.

- მეწისქვილე—ყველა მადლიერი ჰყავს სიკეთისთვის.
- ნაცარქექია—აღბათ, სახეც ნახატივით ექნება, ა?
- მეწისქვილე—არ ვიცი, შენ და ის როგორ მორიგდებით. მე, ერთხელაც შენი ამბავი რომ მოვუყევი, ასე მითხრა: წისქვილიდან გააგდეთ, იქ რომ მოვალ, არ დამხვდესო.
- ნაცარქექია—არ დამხვდესო? (გაანჩხლდება) ის შენი გულ-თამზე, როგორც ვატყობ, ხრონჩებიანია, ცხვირი იმას წეროსავით ექნება.
- მეწისქვილე—ბოლოს კი, ღვთის წინაშე, როდესაც ავუხსენი, არსად ბინა არა აქვს-მეთქი, კიდევ შეებრალე, —იყო-სო.
- ნაცარქექია—შეებრალე? იცის კაცის შეებრალეა?!!
- მეწისქვილე—მაშ რა იქნება? როცა ქალი ომში და ტყვია-ში მიდის დაჭრილების მოსავლელად, აღბათ, გულმოწყალეა.
- ნაცარქექია—(სასოებით) ძალიან გულმოწყალეა! იმ ლამაზ სახეზე კბილები მარგალიტივით ექნება ჩაჩხრიალებული. (შემოდინ კაკუტა და ქუჩარა—სანგრის მთხრელი მუშები)
- ქუჩარა—ბიჭო, კაკუტა! აქ რა სიტბოა, ა? ხომ ხედავ, ჩვენი ნაცარქექია სულ კარგ ყოფაშია.
- კაკუტა—(მოიკუთება) ეგება აქ, ჩემო ქუჩარა, სადმე პურის ნატეხი ვიშოვოთ სულის ჩასაბრუნებლად.
- მეწისქვილე—რა ქარმა გადმოგაგდოთ, გამარჯობა მინც გვითხარით!!!
- კაკუტა—თავიც რო დაგვაფიწყდა?!
- ნაცარქექია—რა დაგემართათ, თქვე გლახაკებო? ასე უნდა იწანწალოთ, უთაურებო? თქვენი კაცად გახდომა ვერასოდეს რომ ვერ მოვახერხებ!! აფსუს, თქვენ ჩემი მეზობლები იყოთ, სწორედ მერცხვინება.
- ქუჩარა—იმ შეჩვენებულმა მოიჯარადრემ ჯარისთვის სანგრები გვათხრევინა, ასე თქვა, ფულს აიღებთო... და სოფელში სახლს დაიდგამთო... მაგრამ თათრის ყუმბარები სულ ხეს და მიწას რომ გლეჯენ, სამუშაოზე რა გაგაჩერებს!!!
- კაკუტა—ჩვენმა ჯარმა უკან დაიხია და მე და ქუჩარამ ნიჩ-

ბები მივაგდეთ თხრილში და რო ვიბრუნეთ პირი, სულ დათვებივით მოვძუნძულობდით. რას ვიზამთ, კაცნი ვართ. ქუჩარა — ყურებთან რო ტყეები აზუზუნდა, ვიფიქრე: ნაცარქექიამ...

ნაცარქექია — (გააწყვეტინებს) ვინ აზის ნაცარქექია? მაგ სახელის შემთქმელი თუ მოვიგდე ხელში!..

ქუჩარა — არა, ყვარყვარე თუთაბერმა-მეთქი. ჰო, ასე ვიფიქრე, კჭუა მოიხმარა და იჯარაზე ხელი აიღო-მეთქი. (შარვალზე ანახებს ღიმილით) აგერ ტყვიამ ხორციც გამიწვა, (თითის თავს ახმანებს) ამოდენაა ის ოხერი და სულს კი ამოგაცლის.

ნაცარქექია — მე კჭუით ვცხოვრობ.

კაკუტა — ისეთ უბედურ სამუშაოზედ მიგვაყენა მოიჯარადრემ, რომე მე და ქუჩარას ხელისგული აბედივით გაგვიხდა, ფული კი სადაა!... რამდენია ჩვენი ფული, ქუჩარა, საგზლად გვეყოფა?

ქუჩარა — ერთი კიდევ დავთვალათ. (კაკუტა და ქუჩარა დაყუჩდებიან და ფულს ითვლიან)

კაკუტა — კიდევ დავთვალათ.

ქუჩარა — თუ გინდა, დავთვალათ, მაგრამ... (შეჩერდება) ეს არის რა... ათასჯერ რომ დავთვალათ, ეს არის. კიდევ კარგი, ბედი გვეწვია, თორემ... ეს რომ არ გვეშოვა... (მიუთითებს შეხვეულზე)

კაკუტა — ჰო, ეს რომ არ გვეშოვა, ჩვენი უცოდვესი ძალღი არ იქნებოდა.

ქუჩარა — მაინც გაჭრა ჩვენმა იღბალმა.

კაკუტა — გაჭრა, პირდაპირ გაჭრა.

ნაცარქექია — რა იშოვეთ?

ქუჩარა — (კაკუტას) ნუ ეტყვი, დამალე. (კაკუტა მალავს შეხვეულს. ნაცარქექიას) არაფერია, აგერ, სალაცა, ერთ მკვდარს წავაწყდით.

ნაცარქექია — მკვდარს წააწყდით? მკვდრები კიდევ მკვდარს წააწყდით?!

ქუჩარა — საქმეც ეს არის, მკვდარი იყო და მიტომ გავცარ-

ცმეთ, თორემ, ცოცხალი რას გაგატანს. (კაკუტას) არ ანახო, მოიტა, შე დავიჭერ. (გამოართმევს შეხვეულს).

მეწიის ქვილე — ეჰ, მკვდარი გაცარცვეთ? ღმერთო, შენ შემეწიე! როგორ გაფუჭდა ხალხი, მარტო ამის გოგონება წაწყმენდს ქრისტიან კაცს.

კაკუტა — ჩვენი რჯულის არ იყო და...

ქუჩარა — (კაკუტას) ო, არ წამოგცდეს. (კაკუტა დადუმდება) თათარი ბავცარცვეთ.

ნაცარ ქეჩია — მკვდარი თათარი სად ნახეთ, თქვე ბრმებო?

ქუჩარა — იმ სანგრებიდან რომ გამოვიქცეთ, აურზაურში, მხარი გვეცვალა და სხვა ხევში შევსულვართ. მერე, ვხედავთ, აგერ, ჩვენ წინ, თათარი გაშოტილა, ერთ გულზე კიდევ შევშინდით, მაგრამ ვხედავთ, მკვდარია და ძვირფასად აცვია... მერე კაკუტამ ვერ მოითმინა და...

კაკუტა — ქუჩარამაც ვერ მოითმინა.

ქუჩარა — ცოცხალი კაცის მოკვლისთვის ჯვარს აძლევენ, და ჩვენ...

მეწიის ქვილე — წაწყლებით, თქვე საწყლებო.

ნაცარ ქეჩია — მანახეთ ერთი, რა აგიღლეტიათ.

ქუჩარა — (გაშლის თურქულ ძვირფას სამოსელს) ო, რა თვალსანახავია!

კაკუტა — ო, რა ჩასირმულია!

ქუჩარა — ხომ ფასად გაიყიდება.

ნაცარ ქეჩია — (სინჯავს ხელში) ვისაც ვაჭრობის შნო აქვს, კი გაყიდის. — ამას მე გავყიდი. (მხარზე გადაიდებს) თქვენ ხომ მაინც ტყვილად დაკარგავთ.

ქუჩარა — (ხელს სტაცებს სამოსელს) ხელი გაუშვი.

ნაცარ ქეჩია — (არ უშვებს ხელს) დამანებეთ, თორემ, თუ სისხლი ამივარდა თავში, ხომ იცით, რას გიზამთ.

ქუჩარა და კაკუტა — (გაუშვებენ ხელს) შენით მოგვეცი, ჩქარა მოგვეცი.

ქუჩარა — სულერთია, არ მოგეშვებით.

ნაცარ ქეჩია — (მუქარით) ჩვენს სოფელში ერთხელ ხელით რომ ხე მოვთხარე, არ გახსოვთ?

ქუჩარა — არ ვიცი.

ნაცარქექია — გზაში რომ დიდი ლოდი მოვხეტქე და მთიდან გრიალ-გრიალით დავაგორე, ის ხომ თქვენი თვალით ნახეთ!

კაკუტა — როდის ვნახეთ?

ქუჩარა — (ნაცარქექიას) ამ ნასისხლარს თუ მოგვცემ, ყველას ისე ვეტყვით, რომ მართალია-თქვა.

კაკუტა — სულ ბატონო ყვარყვარეს დავიძახებო. სხვამ რომ გაგინოს, ჩვენ არ გავერევით.

მეწიისქვილე — დაუბრუნე, კაცო, მათი ნაცოდვილევი, მთელს ქვეყანაში გაგლანძლავენ, რად გინდა?!

ნაცარქექია — (დაშოშმინდება) მე, რასაკვირველია, ფულს სახელი მირჩევნია.

კაკუტა — (ქუჩარას) დაშოშმინდა.

ნაცარქექია — გული არ მომაყვანიოთ, იცოდეთ, არ გამაბრაზოთ... თორემ, ფეხებში რომ მოგკიდებთ ხელს, თავებით მივაწყვეტთ იმ წისქვილის ქვებზე.

ქუჩარა — ცხრა მთას იქით მეზობელს შეგეყარეთ და აქ გაწყენინებთ?

ნაცარქექია — მე იმნაირი ხასიათის ვარ, ხანდახან კაცო თუ არ მოგვკალი ავად ვხდები.

ქუჩარა — კი... ასეა...

კაკუტა — ახლა, მოგვეცი ბარემ.

ნაცარქექია — მაშ, თუ გინდათ ეს მიიღოთ, შეშა დამიჩეხეთ.

კაკუტა — დაფჩეხოთ.

ნაცარქექია — აი, იქ, შემოსავალში, რომ ბოძია, დაჭერით და შემოიტანეთ. ამ საწყალი მოხუცის ხათრით გეუბნებით.

ქუჩარა — იმოდენა ძელი? (კაკუტას) დავაპოთ.

კაკუტა — სულ მარილივით დავფშენით... (აპირებენ წასვლას)

ნაცარქექია — დაიცათ, ჯერ ეს ჯირკი მოაგორეთ ამ კერიასთან.

კაკუტა — (შუბად აიღებს და დააგდებს დიდ ჯირკს კერიასთან) კიდევ ათი რო იყოს, რა არის..

- ქუჩარა —ახლა—იქ. (აპირებენ წასვლას)
- ნაცარქექია —ეს რა გიქნიათ! (ჯირკზე უთითებს კაკუტას) შევირო, ა, დასაღუპავად დაგასაქმეთ?
- კაკუტა —(დაბნეულად უყურებს ჯირკს) ის ვქენი, რომ მითხარი. ნაცარქექია —(ანხლად) რა გიქნია, მკვდარო, ა? შეიძლება ჯირკის ასე შემოდება კერიაზე?
- კაკუტა —შევაბრუნო? (ასწორებს ჯირკს) ასე?
- ნაცარქექია —ახლა—გარეთ (კაკუტა და ქუჩარა ხელებს წაიკაპიწებენ და მიდიან) მაგათ ჰგონიათ, ერთი ბოძის დაჩხისათვის დაეუბრუნებ ამ ტანისამოსს.
- მეწისქვილე —როგორ, კიდევ პირს უტეხ?
- ნაცარქექია —სულ ვამუშავებ და მომეშვებიან, აბა რას იზამენ.
- მეწისქვილე —(წყნით) იმე!...
- ნაცარქექია —თვალი სულ კარებისაკენ მაქვს, რად არ გამოჩნდა, აღარ მოდის?
- მეწისქვილე —ვინ?
- ნაცარქექია —შენი სანაქებო ქალი, ის... გულმოწყალე.
- მეწისქვილე —გულთამზე?
- ნაცარქექია —(კმაყოფილად) ეჰ, რა დაგირქმევია—ქალისათვის პირველი საქმე სახელია.
- მეწისქვილე —ცუდად დამირქმევია, რას იტყვი?
- ნაცარქექია —თამარ მეფეს ეკადრება—ისეთი სახელია (დუმილია, ქეკავს ნაცარს)
- მეწისქვილე —რომ თქვას კაცმა, კარგი მუშებია, ეს კაკუტა და ქუჩარა, ხომ გესმის, როგორ მარჯვედ ქრიან.
- ნაცარქექია —(ქეკავს ნაცარს, თავს არ იღებს) დამაცადე.
- მეწისქვილე —(დუმილის შემდეგ) სწორედ საქები მუშებია, ოღონდ ბევრს თუ არ ანაფოტებენ იმ ნაჯახით.
- ნაცარქექია —(თავს არ იღებს) ნუ მიშლი ...
- მეწისქვილე —რას უნდა გიშლიდე...(აკვირდება ნაცარში) ეს რა მოგიქარგავს!
- ნაცარქექია —(დუმილის შემდეგ) სასახლე, გალაგანი, ბაღები... ვერ ხედავ? აი, აქ შეხედე, აქ სულ კიბებიია.

მეწიქვილე —სად?
 ნაცარქექია —ეს არის მარმარილოს კიბე. აქედან შემობრ-
 ძანდება შენი ქალიშვილი. აქ, ამ განიერ დარბაზში, გვირ-
 ტივით მოგოგმანდება და მერე აქ ნესვივით გაგორდება.
 მეწიქვილე —სად, ამ ნაცარში?
 ნაცარქექია —ნაცარი კი არა, ეს ჩემი სასახლეა.
 მეწიქვილე —ეს?
 ნაცარქექია —რომ ვერ გავაგებზე ამ კაცს, რა არის გეგ-
 მა?! იცი, რა არის გეგმა?
 მეწიქვილე —მე, რაც გლახკაცს შეეფერება, ვიცი.
 ნაცარქექია —იცი, რა არის კაპიტალისტი?
 მეწიქვილე —რა უნდა იყოს, ვთქვათ...
 ნაცარქექია —კაპიტალისტი—ფულია იცი, რა არის სო-
 ციალისტი?
 მეწიქვილე —ჰო...
 ნაცარქექია —ბებერო, შენ აწი ხომ მალე დაგელევა სი-
 ცოცხლე, აბა რა,—წელსაც ვერ აბრუნებ.
 მეწიქვილე —ეს ასეა, რას იზამ?!
 ნაცარქექია —სოციალისტი ამბობს, რომ საიქიოს ვერ ნა-
 ხავო.
 მეწიქვილე —რატომ ვერ ვნახავ?
 ნაცარქექია —რატომ! შენ იცი, ღმერთი რომ არ არის ა?
 მეწიქვილე —(აღშფოთებულად) იმე! (თოფის ხმა)
 ნაცარქექია —(შეშკრთალი) რა ამბავია?
 მეწიქვილე —რისხვა არ იყოს, პირჯვარი მაინც დაიწერე
 შე წაწყმენდილო! (კახუტა და ქუჩარა კარებში შემოყოფენ თავს)
 კახუტა —ქუჩარა —(ერთად) გესმით?
 მეწიქვილე —(შუბალ წამოდგება) რა ამბავია, ბიჭებო?
 ქუჩარა —ვითომ, თათრის ჯარი შემოიჭრა, ისეთი ბრძოლაა.
 კახუტა —აგერ ქალი და კაცი მორბის.
 მეწიქვილე —სწორედ უბედურებაა.
 კახუტა —ხედავთ ქალი და კაცი აქეთ რომ მოძუნძულობს?!.
 ქუჩარა —(კახუტას) ჩვენც მოგუხსვათ, რაღას ვუცდით.
 მეწიქვილე —(კარებთან) თავს უშველეთ! (მეწიქვილე, კახუტა
 და ქუჩარა გარბიან)

ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — (აპირებს გაქცევას. ჩაიკეცება და წამოდგება. მიი-
ბენს კარებთან) გარეთ ტყვია რომ მომხვდეს?! (შიშით დააყუ-
რებს) ფეხის ხმა მესმის (შუბალ დააკვირდება თავის მხარზე გადაკი-
დებულ თურქულ სამოსელს და ხელს ჩაავლებს) ჰა, ეს ხომ მიშვე-
ლის ახლა! (იცვამს ტანისამოსს და თან უკან დაიხვეს) ახლა თა-
თარი თათარს ხომ არ მოკლავს... მათი ენა რონ არ ვიცი?!
აა, მუნჯი ვარ, ვითომ მუნჯი ვარ... მუნჯური ხომ ყველა
ენაზე ერთნაირია (მოისმის ფეხის ხმა) მოდიან, მოდიან...და ახ-
ლა რომ არ მომკლან, სწორედ ძაღლის იღბალია საჭირო!..
(ნაცარქექია იმალება. წისქვილში შემოდიან გულთამზე და სევასტი)

ს ე ვ ა ს ტ ი — (უჭვრეტს კარებში). ჩაიარეს, სხვა კვალზე გაიტყუა!

გ უ ლ თ ა მ ზ ე — დაჭრილი არა ხარ?

ს ე ვ ა ს ტ ი — არა.

გ უ ლ თ ა მ ზ ე — პროკლამაციები ცეცხლში ჩაყარე, აგერ ცეცხ-
ლი.

ს ე ვ ა ს ტ ი — არ დამარჩა.

გ უ ლ თ ა მ ზ ე — (მიმოიხედავს) ნეტა, სად გაქრა მამაჩერი, რა მო-
უვიდა?.. (ჩამოიღებს კედლიდან მეწისქვილას ტანისამოსს) აი, გა-
დასაცმელი.

ს ე ვ ა ს ტ ი — (ათვალიერებს და იცვამს) ისეთია, ჩემს გაჭირვებას
რომ მოუხდება!

გ უ ლ თ ა მ ზ ე — ბედს ვუმაღლოდეთ, თუ გადავურჩით... სამხედ-
რო ფორმის მითვისება და ჯარში პროზაგანდა.— რომ მოგვ-
წეოდნენ, ხომ დავიღუპებოდით!

ს ე ვ ა ს ტ ი — ხანდახან გამირობაც მარტო ესაა— არ ფიქრობ,
რა მოგელის.

გ უ ლ თ ა მ ზ ე — აწი მაინც ვერ გაიქაჭანებ ამ ზრემარცხე.

ს ე ვ ა ს ტ ი — ფრონტი დიდია. სადაც წავალ, ყველგან ვიპოვი
თანაგრძნობას.

გ უ ლ თ ა მ ზ ე — მე რომ აქ ვარ სამსახურით დაბმული!?

ს ე ვ ა ს ტ ი — მერე რა მოხდა, მაგ დაბრკოლებას განა ვერ გა-
დავლახავთ!

გ უ ლ თ ა მ ზ ე — როგორ არა, მე ისე ვაბობ, თორემ... ჩვენ
ერთმანეთს ისე შევეთვისეთ, სიკვდილის მეტი, არ ვიცი, რა
გაგვთიშავს.

სევასტი—ჩვენ ისეთი გზა ავირჩიეთ, ყოველ ნაბიჯზე გველოდება რამე ხიფათი, ამიტომ უნდა შევეწვიოთ განსაცდელს და მუდამ გულგრილად უნდა შევხედეთ (უჭვრეტს კარებში) ეჭვს, გამოჩნდნენ!

გულთამზე—ისევ აქ ტრიალებენ?

სევასტი—ეს წისქვილი საიმედო არაა.

გულთამზე—მაშ?

სევასტი—სადმე ბურქებში შევძვრები და მერე, როდესაც დაღამდება, გავიპარები.

გულთამზე—(აძლევს ხელს ხელში) მერე—მე?.. მე სად შეგეყარო?

სევასტი—შეგატყობინებ... ახლა უნდა დაგემშვიდობო... როგორ მიუხურებ? ნუ გეშინია. შენ გგონია, უკანასკნელად ვხვდებით ერთი მეორეს?.. რად კანკალებ?!

გულთამზე—სიცოცხლე! (შემოეხვევიან ერთმანეთს საკოცნელად).

ნაცარქექია—(თავა წამოჰყო) რა ხვევნა-აღერსია, ეე, რას შვრებით! (სევასტი და გულთამზე მოიხედავენ).

სევასტი—(გულთამზეს) აქ ოსმალო საიდან გაჩნდა?!

გულთამზე—(გაკვირვებული) არ ვიცი.

ნაცარქექია—აქეთკენ თათრები არ გადმოჰრილან?

სევასტი—არა.

ნაცარქექია—(გამოდის) მაშ, რა იყო, ასე გულისგასახეტქად რომ შემოვარდით? (გულთამზეს დააკვირდება) ოჰო, ოფოფი-ვით ქალია.

სევასტი—უკაცრავად, ბატონო.

ნაცარქექია—უკაცრავადო!

სევასტი—თუ შეგაწუხებთ, ბოდიშს ვიხდი.

ნაცარქექია—მესმის. (თავისთვის) ცხოვრების წესი მე ასე გამიგია, კაცს კბილი უნდა გაუსინჯო, თუ ირყევა, მოთხარე; მაგრამ, თუ მაგრადაა—გაქცევა მოასწარი, რომ არ გაგქილოს... (სევასტის) ბოდიშს იხდი?

სევასტი—მე მგონია, გითხარი.

ნაცარქექია—მერე, აქ სააღერსოდ რომ შემოიხიზნულხარ, რა წესია? თქვენც კუთხე მოგინახავთ, რაღა! წყალი კი არა

- მაქვს ამ ძარღვებში, მეც ვაჟკაცის სისხლი მაქვს. სულ არ მერიდები მამაკაცს?!
- ს ე ვ ა ს ტ ი—დამშვიდდი. (ამოიღებს უბიდან ჰაპიროსს) თქვენ, ჰაპიროსს ხომ არ ინებებთ, მიირთვით?
- ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — კი... (გამოართმევს. თავისთვის) ეჭყობა, ძალიან მშიშარაა.
- ს ე ვ ა ს ტ ი—აქ, თურმე, შესანიშნავი სანადირო ადგილებია.
- ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — ოო, მონადირეს ნანადირევი მე ძალიან მიყვარს (გადახედავს გულთამზეს). ეს ოფოფი ვინ არის?
- ს ე ვ ა ს ტ ი—ეს გახლავთ ამ მეწისქვილის ქალი.
- ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — გულთამზე?
- გ უ ლ თ ა მ ზ ე — დიახ. (გაკვირვებით) თქვენ ვინ ბრძანდებით?
- ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — (უცბად) შენ ამის ცოლი ხომ არა ხარ?
- გ უ ლ თ ა მ ზ ე — არა.
- ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — (მღელვარედ) მაშ, რა იყო, ამან რომ გულში ჩაგიხუტა?
- ს ე ვ ა ს ტ ი—ეს რა თქვენი საქმეა?
- ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — უჰ, რა ქალს აფუჭებს!
- გ უ ლ თ ა მ ზ ე — ძალიან როშავ, ვილაცა ხარ!
- ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — (გულთამზეს) შენ გაჩერდი შენთვის, (სევასტის) შენ ახლა ჩემთან გაქვს საქმე და, თუ ვაჟკაცი ხარ, გამიმაგრდი.
- ს ე ვ ა ს ტ ი — (მოემზადება თავის დასაცავად) არ გაბედო, თორემ ცუდ პასუხს გაგცემ.
- ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — (ძრწოლით) ეს კაცი ახლა შემომაკვდება, არ გავეუწევებ...
- გ უ ლ თ ა მ ზ ე — (შეშინებული გააღებს კარს) წავიდეთ.
- ს ე ვ ა ს ტ ი — ჰო, კარგი, გავშორდეთ ამ თავხედს.
- ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — (გულთამზეს) შენ აქ დარჩი (მოიგდებს მკლავით გულთამზეს) იმას კი ნამდვილად დავგლეჯ... დავ... დავ... მაგრამ თუ ბედი აქვს და გამასწრო რა...
- გ უ ლ თ ა მ ზ ე — რა აშვებული ნადირია!
- ს ე ვ ა ს ტ ი — (სასოწარკვეთილებით გაიწევს ნაცარქექიაზე ნაცარქექია მოულოდნელად გარბის და ეფარება ტომრებს).

გულთამზე—(იციანის) როგორ უცბად მოიკეტა
ნაცარქექია—(კანკალებს) თუ ისეთი რამე მოვახერხე, რომ
არ დამახრჩო, სწორედ მოსალოცი ვიქნები. (სევასტის) შე კა-

ცო, ხელმწიფეები შერიგებულან და ჩვენ რა...

სევასტი—სულ მთლად უსუსურია.
ნაცარქექია—(სევასტის) ღონე კი მაქვს, მარა შენისთანა პა-
ტიოსან კაცს თითი როგორ დავაკარო. კაცს ხელს როგორ
შემოვარტყამ, სვინდისი გობქვეშ კი არ შემინახავს.

სევასტი—უტიფარია, ვილაცაა.

გულთამზე—ოო, ეს კაცი, ალბათ, ის არის, მამამ რომ
მითხრა, (იციანის) ნაცარქექია!..

სევასტი—რას ამბობ! (ნაცარქექიას) შენ ვინა ხარ?

ნაცარქექია—ყვარყვარე თუთაბერი.

გულთამზე—ღიახ!

სევასტი და გულთამზე—(ერთად) ყვარყვარე თუთაბე-
რი! (იციანის. მოისმის თოფის შორეული ხმა. დააყურობენ).

გულთამზე—სიცილის დროც არა გიქაყს.

სევასტი—(იტკივრება ჭიტანოში) წავალ, თორემ... მაგვიანდება.

გულთამზე—ჯერ გავიხედოთ, უცაბედად არავის შეეფე-
თო. (სევასტი და გულთამზე მიდიან)

ნაცარქექია—ეე, რას იხამ! კიდევ არა უშავს, რა უშავს!—
ენის მასალით ქალთან კაცი პირს ყოველთვის მოიბან. ეს ვერ
გამიგია, ზოგიერთი კაცი სირცხვილით მიწაში რომ ჩაძვრება,
სირცხვილს რომ სჭამ კაცი, თუ ვარჯხარ, მაშინ თავი უფრო
მალა უნდა ასწიო. ასეა... (ქეჩავს ნაცარს) ახლა ისეთი რა-
მე უნდა მოვიგონო, რომ მისი თეთრი პერანგი ხელში დავა-
ფრილო... უჰ, რა ქალა! ცეცხლივით არ შემომენტო! რა
დროს ნაცრის ქექვაა! (კრავს ფხს ნაცარს) გათავდა, ყვარყვარე,
შენთვის თბილი ნაცრის ქექვა. (წამოდგება) ერთხელ დავბა-
დებულვარ და ერთხელ უნდა მოგვედეს! (ბრაზით მიდის კარებისა-
კენ. შეჩერდება) ჭკუით, ყვარყვარე თუთაბერო, მართალია, ერთ-
ხელ დაიბადე, მაგრამ... მეორეჯერ კი არ დაიბადებო! მით-
ხინე, ფეხის ერთი გაკვრით ბურთი ლელოზე ეის გაუტა-

ნია. ოო, ასეა... (წელა გაჰყოფს თავს კარებში) ესენი კიდეც აქ არიან?! (დაღონებული შემოდიან სევასტი და გულთამზე).

გულთამზე—ხომ ხედავ, როგორ დაგეძებენ!

ნაცარქექია—მგონია, ვილაცას ემალებიან, ერთი გავიხედო?! (კარს გააღებს)

სევასტი—(უკან გამოსწევს ხელით ნაცარქექიას) აქეთ!..

ნაცარქექია—(თავისთვის) აა, მთავრობას ემალება! ნეტა რის მომქმედია? რა გამეხარდება, თუ გაკოჭეს. (სევასტის ხმამალა) ნუ გეშინია, მე ქურდს და ყაჩაღს არ გავწირავ.

სევასტი—მაგაზე ვერ გეტყვი მადლობას, მე არც ერთი არავარ.

ნაცარქექია—(თავისთვის) მაშ, ვინაა? სოციალისტი ხომ არ არის. (სევასტის) მე სოციალისტები უფრო მიყვარს, ისინი რომ ქადაგობენ, სწორედ ჩემი საქმეა. რომელ სახლშიც გინდა, შედი და მოირთხე მაკრად ფეხი, სმა-ჰამა სულ მუქთი იქნება. მე რომ მკითხონ, სოციალისტების სურათებს ეკლესიაში დაკვიდებდი, სულ წმინდანებივით წვალობენ ხალხისათვის, მეც ხალხისათვის ვწვალობ ამ ქვეყანაზე და, ჩემი არიყოს, შენც სოციალისტი ხარ?

გულთამზე—(რომელიც მღელვარედ რქვირებოდა ჰიტანოში) უი, აქეთ მოდიან, რა ვქნათ, კარს მოაღგენ.

სევასტი—მაშ, როგორც ვხედავ, ვერ გავძვრები. (ურტყამენ გარედან კარებს)

ნაცარქექია—(ნეტარებით) გაება.

გულთამზე—ვინ ხართ?

ხმა გარედან—კარი გააღეთ!

გულთამზე—რა გნებავთ?

ხმა გარედან—კანონის სახელით მოვითხოვთ, გაღეთ კარი!.. (გულთამზე კედელს მიეყუდება, გარედან ურტყამენ ხელს. კარი ჩამოვარდება, შემოდის ორი ოფიცერი. ჯარისკაცები დგანან კარებთან)

1-ლი ოფიცერი—(აღშფოთებით, უთითებს ნაცარქექიაზე) ხედავ?

2-რე ოფიცერი (რევოლვერს უმიზნებს ნაცარქექიას) თქვენ დატუსაღებული ხართ.

ნაცარქექია—მეე?!!

გულთამზე—ვერ გავიჭე, ვის ეძებთ?

1-ლი ოფიცერი—განა, ეს ოსმალა?

გულთამზე—არა, ეს ერთი საწყალი ნაცარქექიაა, მხოლოდ გადაცმულია, ბატონებო.

2-რე ოფიცერი—(1-ლ ოფიცერს) ოო, ეს ქალიც ადასტურებს, რომ გადაცმულია. (ოფიცრები იცინიან)

1-ლი ოფიცერი—ეს არის ფარულად მომუშავე რევოლუციონერი. ოთხი თვეა, რაც შტაბის საიდუმლო განყოფილება ეძებს, მაგრამ ისე სცოდნია გადაცმა, რომ ეშმაკს თვალს დაუყენებს.

სევასტი—(გულთამზეს ჩუმადა) თუ ნაცარქექიამ არ გამცა, გადავრჩები (ოფიცრებს) რას ლაპარაკობთ? ღმერთმა დასწყევლოს, თუ ეს ავი კაცია, სვინდისის მაინც არ რცხვენია?!

2-რე ოფიცერი—უჰ, რამდენი ხანია ამას ეძებთ!

1-ლი ოფიცერი—ბოლოს მივაგენით, მაგრამ დილას აქეთ კი ვღვეთ.

2-რე ოფიცერი—ოო, რაც ჩვენ გავსავათდით!

ნაცარქექია—(გაბრუნებული) ეს რა შავი დღის გადარეულები მომადგნენ! (სასოწარკვეთილებით მოიხედავს, უეცრად შეაჩერებს თვალს სევასტის). ააა, მივხვდი...

2-რე ოფიცერი—(ცეცხლისკენ) ქარყინვამ ლამის სახე სულ დამითუთქა.

1-ლი ოფიცერი—არაყმაც ვერ გვიპატივა, იმ პირსაცეცხლემ. (ოფიცრები ცეცხლს ეთბობიან)

ნაცარქექია—ძლივს არ მივხვდი! ბატონო ოფიცრებო, თქვენ რომ ეძებთ, ის კაცი...

ოფიცრები—(რევოლვერებით ემუქრებიან) ხმა გაკმინდე!

გულთამზე—(დაადებს ტუჩზე ხელს) არ წამოგცდეს.

ნაცარქექია (იშორებს გულთამზეს) თუ მომკლავენ?

გულთამზე—(ეჩურჩულება ალერსით) ხვალვე გაიგებენ ვინცა ხარ და გაგიშვებენ (ხელით ვალერსება). გემუდარები, არ დაგვლუპო!

ნაცარქექია—(აღლეგებული გულთამზეს ალერსით) რას მთხოვ, შე გვრიტო, ცეცხლმოკიდებულო. (ხვევს ხელებს)

გულთამზე—გაჰყევი, ხმა არ ამოიღო!

ნაცარქექია—სად წავიდე? (ჰკონის).

გულთამზე—(ზიზლით) ნუ იმტლუნები. (ოფიცრებმა განკარგულ-
ლება გასცეს კარებთან და პირი მოიბრუნეს)

ოფიცრები—(ნაცარქექიას) აიბარე.

ნაცარქექია—ჰე კარა, ის კაცი, ეგერ...

გულთამზე—(მუდარით) წადი (ელერსება) წადი...

ნაცარქექია—(ოფიცრებს) არა, ვისაც თქვენ ეძებთ...

გულთამზე—(ტუჩზე ხელს დაადებს, ნაცარქექია ჰკონის).

1-ლი ოფიცერი—აკოცე?

2-რე ოფიცერი—ეს რა გულჩვილობაა! (კულთამზეს) თქვენ
თანაუგრძობთ?

გულთამზე—(ტუჩზე ხელს დაადებს ნაცარქექიას და თან უპასუხებ
ოფიცრებს). არა, მე ვემუდარები ყუმბარა არ გაისროლის...
დაგნებდეთ. ხომ ხედავთ, როგორ ვკანკალებ. მე მშიშარა
ქალი ვარ...

ოფიცრები—(უა დაიხვეწენ) რაო, ყუმბარაო!—ისეთი ალყაა,
ჩიტი ვერ გაფრინდება. (მიდიან კარებში და იძახიან) მარჯვედ
ბიჭებო, ყუმბარები ჰქონია, მოემზადეთ, ეცადეთ კი მაინც
ცოცხლად წამოიყვანოთ! (მიდიან)

ნაცარქექია—გამიკონეთ, ბატონო ოფიცრებო. (სევასტის)
ჩქარა გაჰყვივი, შე პირუტყვო, შენი გულსთვის არ დაგვ-
წყვიტონ. (გულთამზეს) მოდი, ერთი აქ ჩამოჯექი. (ცდილობს
მუხლზე დაიჯინოს გულთამზე)

სევასტი—კმარა! ამ დამცირებას სიკვდილი მირჩენია!
(გადაწყვეტილად). წადი, ვერაგო, და გამაცხადე.

გულთამზე—(სევასტის) გიჟო, შენ ხომ იცი, რომ საღრჩობე-
ლა არ აგზორდება. (მიუჯდება ნაცარქექიას და ელაპარაკება თანა-
გრძობის კილოთი) იცი, შენ რა მოგელის ეს რომ გასცე?

ნაცარქექია—კი, ხახვს გადამაქრიან.

გულთამზე—რევოლუციონერები მოგკლავენ, ეს არ იცი?

ნაცარქექია—(აწრიალდება) ეჭე, ვაი უბედურებას.

გულთამზე—შპიონს დაგარქმევენ და იმდღესვე ტყვიით
გაგაცივებენ.

ნაცარქექია—მართლა მომკლავენ ის წყეულები. (წამოდგება)
აჰას რა ქირს გადავეკიდე.

გულთამზე—ახლა გაჰყევი, ხმა არ დასძრა. იქ კი თქვეი შენი ვინაობა და გაგიშვებენ. რა გიჭირს—უდანაშაულო კაცი ხარ.

ნაცარქექია—ჰოდა, იცოდე, კარგი ბუმბული დამახვედრე. მე მაგის ტყავის გადასარჩენად რა თავს ვიტყენ!.. ფეხს ტყუილად არ დავისველებ, გაიხედე ერთი რა თოვლ-ქყაპია.

გულთამზე—ყელამდე პატივში იქნები, როცა მოხვალ.

ნაცარქექია—კიდევაც შევიშნობ. თქვენი ამბავი ხომ გავიგე, (მოკუმშავს მუჭს) აწი ასე მეყოლებით გამოტყერილი და ერთმანეთს არ მიგაკარებთ. (ჯარისკაცები მოღვრებული ხიშტებით შემოდიან. აკეთებენ წრეს ნაცარქექიას გარშემო)

ოფიცრები—ცოცხლად წამოიყვანეთ, თუ დაგნებდათ.

ნაცარქექია—ჰო, არ მომკლათ, მართალი კაცი ვარ, არ დამლუპოთ.

ოფიცრები—მარჯვედ, ბიჭებო, მარჯვედ... (მიჰყავთ ნაცარქექია ჯარისკაცებს, ოფიცრებიც მიჰყვებიან)

გულთამზე—(ცხვირსახოცი იწმენდს ტუჩებს) ტფუ, რა ბილწად დამტლოშნა..

სევასტი—შენ ნამდვილი გმირი ხარ მოთმინებით.

გულთამზე—შენ ამ წუთში მღევრები არ გყავს, შორს წავიდეთ.

სევასტი—შენც?

გულთამზე—მეც მოვდივარ.

მოქმედება მეორე

არმიის შტაბის საიდუმლო განყოფილება. საწერ მაგიდასთან ზის ადიუტანტი. ცოტა მოშორებით, მეორე მაგიდასთან, ზის დაბალი ჩინის მწერალი.

მწერალი—(წერს. რამდენჯერმე გაუბედავად წამოდგება, ბოლოს სასოწარკვეთილებით მიდის ადიუტანტთან) თქვენო... კე... კე... კეთილშობილებავე, პოლკოვნიკის წარწერა... და ეს... ვერ ამოვიკითხე.

ადიუტანტი—მერე მე ახლა შენთვის მცალია? (დაკეცავს ქაღალდს და ჯიბეში ჩაიწყობს ხელებს) ხომ გაიგონე, არ მცალია (მწერალი დაბრუნდება თავის მაგიდასთან და ცდილობს ამოიკითხოს) და ასეთ წერა-კითხვის უცოდინარს გზავნიან შტაბის საიდუმლო განყოფილებაში მწერლად. (აფურთხებს) ტფუ, შენ უნდა ეგდო პირველი ხაზის სანგრებში და არა კანკელარიაში.

მწერალი—(ტუჩები უკანკალებს) ფრიად გაურკვეველია.

ადიუტანტი—შენთვის ყველაფერი გაურკვეველია, შე უტვინო. ხატზე დავიფიცებ, რომ შენ სტუდენტი არა ხარ. აკი მითხრა პახომამ, ყალბი დოკუმენტით შევიდა უნივერსიტეტშიო.

მწერალი—პახომამ, თქვენი ერთგული რომ ვარ, იმისთვის ამითვალისწინა, თქვენო კეთილშობილებავე. (ფლიჰვინით) რა ვქნა, რად მიწყურებით?!

ადიუტანტი—უყურე ამ კატის ჯიშს, როგორ შემაბრალა თავი. მოდი, ჰო, მოდი!..

მწერალი — (უცხად წამოვარდება და მიდის ქალაღლით. ჩურჩულებს)
ადიუტანტი — ეს რა ოქმია, წისქვილში რომ რევოლუციონერი დაატუსაღეს? რა ვერ ამოიკითხე?

მწერალი — (უთითებს) აი, ეს წარწერა, თქვენო კე... კეთილშობილებავ.

ადიუტანტი — (კითხულობს, ეტყობა ვერ ამოიკითხა) რა გაქანებულია, რა... ეშმაკიც ვერ გაარჩევს. (მიუღდებს უკანვე. ხურავს თავის ქალაღდებს, თითქოს მაღავს) შე ძაღლის გაჩენილო, ამ ფრიად საიდუმლო ქალაღდებში ნუ იყურები. ხანდახან რევოლუციონერიც კი მგონიხარ, — რა ვიცი.

მწერალი — (დაჩაგრულად) მე — რევოლუციონერი?

ადიუტანტი — (აღშფოთებით) სტუდენტი ხომ ხარ?!

მწერალი — კეთილსამედოდ მიცნობენ. წმინდა მიხეილის ჯგუფში ვითვლები, თქვენო კეთილშობილებავ.

ადიუტანტი — ვირი ხარ. მორიდება არა გაქვს, ყველაფერს მეკითხები.

მწერალი — სადაცაა პოდპოლკოვნიკი შემოვა, თქვენო კე... კეთშობავ, თუ ასლი არ დახვდა, მერე...

ადიუტანტი — მერე, ამისათვის მეც ხომ მიმაცოლებს. ამ საქმის გამოძიება მას მიანდევს?

მწერალი — დიახ, ეგრე, თქვენო კეთილშობილებავ.

ადიუტანტი — მაშ, რიგიანად გადასწერე.

მწერალი — (ფლიქვინით) რა ვქნა, თუ გაბრაზდა, სანგრებში მიკრავს თავს.

ადიუტანტი — ნუ ფლიქვინებ. (ფეხებს დაურტყამს) ყველაფერი შენი ბრალია! (შემოდის გენერალი და პოლკოვნიკი).

გენერალი — ის დიდი ამბები ვის არ ახსოვს. ჩვენს შტაბში ბრძოლა ყველას წაგებულნი ვგონა... და, ასეთ დაბნეულობაში, მე მოულოდნელად მოვიპოვე ბრწყინვალე გამარჯვება.

პოლკოვნიკი — თქვენო მაღალღმადმობებლებავ, სამხედრო ისტორიკოსები მრავალ ფურცლებზე გადაშლიან თქვენს საგმირო მოღვაწეობას და, ალბათ, იტყვიან, რომ ეს მხოლოდ თქვენ შეგეძლოა.

გენერალი — ჩემი მტრები გამარჯვების შემდეგაც არ ცხრებიან, ახლა გაიძახიან, თითქო, მე დაუზოგავად ვეპყრობი ცოცხალ ძალებს... თითქო, ძვირად მიჯდება გამარჯვება... მაგრამ იმათ პატრიოტიზმი ხომ არასოდეს არ ჰქონიათ— მხოლოდ შური ალაპარაკებთ.

პოლკოვნიკი — რასა ბრძანებთ?! თქვენი წყალობით არმიამ დიდი სახელი მოიხვეჭა, ცოცხალ ძალების დანაკლისიც უცბად შევაგსეთ, თქვენო მაღალღმადმობურებავ!.. მხოლოდ ერთი გარემოება მაბრაზებს, როგორც ჩანს, ჩვენს არმიის მადნე სოციალისტები დაძვრებიან.

გენერალი — ოჰო, მაშ თვალი ფხიზლად უნდა გვეჭიროს.

პოლკოვნიკი — ერთი ქვემძრომი დავატუსაღეთ.

გენერალი — რა დანაშაული აქვს?

პოლკოვნიკი — ომის საწინააღმდეგო ფურცლების გავრცელება.

გენერალი — სად, ჯარში?

პოლკოვნიკი — დიახ, აქ, ფრონტზე.

გენერალი — ჩამოახვეთ.

პოლკოვნიკი — დიახ, რასაკვირველია. (ადიუტანტს) პოლკოვნიკი იყო აქ? აწარმოებს გამოძიებას იმ სოციალისტზე, რომელიც წისქვილში დაიჭირეს?

ადიუტანტი — სწორედ ასე, ბატონო პოლკოვნიკო, გამოძიებას აწარმოებს.

გენერალი — (პოლკოვნიკს) ამ საღამოსვე შესდგეს საველე სასაზართლო თქვენი თავმჯდომარეობით. ასეთმა დამნაშავეებმა სასჯელისაგან გამოძრომა იციან, მაგრამ ახლა მარჯვედ დახვდით, თოკი არ ააცილოთ.

პოლკოვნიკი — ისეთი მამხილებელი საბუთებია, თქვენო მაღალღმადმობურებავ, რომ დამნაშავე, ალბად, ხმასაც ვერ აწოილებს. (ადიუტანტს) ტუსალს დაჰკითხა გამოძიებელმა? (ადიუტანტი და მწერალი ცანცახებენ)

ადიუტანტი — ჯერ არ დაუკითხავს, ბატონო პოლკოვნიკო (ტელეფონი რეკავს. ადიუტანტი აიღებს მილს და დააყურებს)

ადიუტანტი — (გენერალს) თქვენო მაღალღმადმობურებავ, პირადად გთხოვენ ტელეფონთან.

გენერალი—(ტელეფონში) ოო, წამოიყვანეთ? მოგროცავთ, მოგილოცავთ... როდის წამოიყვანეთ? დაჭრილი არ არის? ცბიერი ფაშა იყო. აცნობეთ თბილისს. (პოლკოვნიკს) ისრაფილ ფაშა დაუტყვევებიათ.

პოლკოვნიკი—(აღტაცებით) მოულოდნელი სიხარულია.

გენერალი—ჩემი კბილის მატლი ის იყო.

პოლკოვნიკი—უმაღლესი ორდენი გერგებათ თქვენო მაღალ-აღმატებულებავ.

გენერალი—არც თქვენ დარჩებით უნაწილოთ, ბატონო პოლკოვნიკო. სამწუხაროა, რომ გერმანიის ფრონტზე ასე არ მიდის ჩვენი საქმე. (გენერალი და პოლკოვნიკი მიდიან. ადიუტანტი და მწერალი თავისუფლად ამოისუნთქავენ)

ადიუტანტი—ეს დიდი კაცები რომ დამადგებიან თავზე, ისე ვიკარგები, ისე ვკანკალებ, თითქო, ეს არის ფეხი უნდა წამკრან და გამსრისონ.

მწერალი—მეც—რომ გადმომხედავენ, ვნატრობ მიწა გამისკდეს.

ადიუტანტი—შენ მასე შეგფერის. (მუქარით წამოდგება) ისევ რომ მელაპარაკება! მე შენი უფროსი ვარ, პირდაპირი უფროსი.

მწერალი—(აწურვით) სწორედ ასე, თქვენო კეთილშობილებავ.

ადიუტანტი—(აჯავრებს) თქვენო კეთილშობილებავ. ასე ხომ არ დამაბერებენ, წარმატებას ველი. შეიძლება ორი ჩინი ერთად მივიღო, მაშინ როგორ მიმმართავ? კეთილშობილებას მეტყვი?

მწერალი—მაღალკეთილშობილებავ.

ადიუტანტი—ახლა?

მწერალი—თქვენო კეთილშობილებავ.

ადიუტანტი—მაშინ, აი, მაშინ? როცა ორ ჩინს მივიღებ?

მწერალი—თქვენო მაღალკეთილშობილებავ.

ადიუტანტი—(ბრაზით) ახლა?

მწერალი—თქვენო კეთილშობილებავ.

ადიუტანტი—(აღშფოთებით) რატომ, ა? სადა გაქვს უფროსის დაფასება.

მწერალი—(ფლიქვინით) რა წყალში გადავვარდე! (შემოდის ჯარისკაცი ხელში ქალღმერთი. შეჩერდება და ღრმად ითქვამს სულს. ჯარისკაცი მიდის ადიუტანტის მაგიდასთან)

ჯარისკაცი—(მღელვარედ) პეტროგრადიდან აპარატზე დეპეშა მივიღეთ. (ღრმად სუნთქავს) ჩვენ გვგონია, ფრიალ საიდუმლოა... თუმცა, იქიდან ასეთი წარწერა ახლავს... ყველას, ყველას, ყველას!..

ადიუტანტი—ჩამაბარე (უცქერის ჯარისკაცს)

მწერალი—(ჯარისკაცს) შენ ქეშმარიტ რუსთა კავშირიდან მახსოვხარ. აი, თქვენო კეთილშობილებავ, ამანაც იცის როგორი კეთილსაიმედო ვარ.

ჯარისკაცი—იცოდეთ, ქვეყანა სულ გადაბრუნებას აპირებს. ჰო, ჰო რა ამბავია!

ადიუტანტი—რაო, რას მიედ-მოედები! შენ ჩვენი კავშირის წევრი ხარ?

ჯარისკაცი—არა, რა ვიცი, მე ჩემთვისა ვარ...

ადიუტანტი—მაშ, აპარატზე ვინ მიგიღო, თუ იქაც ებრაელი დაგვისვს!

ჯარისკაცი—ახლა რა ვთქვა... ისეთი ამბავია რომ...

ადიუტანტი—(აღშფოთებით) რაო, ეს რა პასუხებს მაძლევს?!

ჯარისკაცი—(აძლევს დეპეშას) წაიკითხე და ნახავ, თუ შენც ენა არ დაგებმება. (ჯარისკაცი სწრაფად გაბრუნდება. კარებში შეეფეთება გამომძიებელს, გვერდს აუვლის და მიდის. შემოდის გამომძიებელი—პოდპოლკოვნიკი. ადიუტანტს გადაუკითხავი დეპეშა ხელში შერჩება და წამოდგება სალამით. მწერალი ფეხზე გაშეშდება)

გამომძიებელი—გამოიყვანეთ ტუსალი. (მოხელეებს) მომეცით მასალები. (ადიუტანტი და მწერალი უხერხულად გადახედავენ ერთმანეთს) ხომ გაამზადეთ?

მწერალი—(ცახცახით) მოგართმევთ, თქვენო მაღალკეთილშობილებავ.

გამომძიებელი—ცქვიტად, ნუ გეძინებათ.

მწერალი—(მიაქვს გამომძიებელთან საქმე) გამზადებულია... მხოლოდ ერთი წინადადება...

გამომძიებელი—(შლის ქალღმერთს) რა წინადადება?

მწერალი—(ცახუბებს) თქვენო მაღალ... კეთილ... შობ...
ლებავ...

გამომძიებელი—გაცივებს?

მწერალი—დიახ.

გამომძიებელი—(გაიცინებს) აი, შენ ძაღლის შვილო,
(მოხელეები პატივისცემით იღივებიან) აგერ ჩქმამ ფეხი დამ-
ქექვა, მაგრამ პანდურს ისე მოგცხებ ამ ფეხით, რომ ერთ-
საც არ დავიკვნესებ (მოხელენი ისევ იღივებიან)

ადიუტანტი—(ოთქო ალტაცებით) რა კარგ ხასიათზეა.

გამომძიებელი—(კარებში ეძახის) შენოიყვანეთ ტუსალი.
(ადიუტანტი იხედება დევეშაში, სახეზე ეხატება გაკვირვება. შემოჰყავთ
ნაცარქექია. გამომძიებელის ყურადღება უცბად ნაცარქექიაზე გადადის)

გამომძიებელი—(ნაცარქექიას აკვირდება) თავს ძალიან
ისაწყლებ, მაგრამ შენს სახეზე მინც ვკითხულობ, რომ
სახელმწიფო დანაშაულის ჩადენა შეგიძლიან.

ნაცარქექია—ბატონო, რას ბრძანებთ, სულ ტყუილად
ამაგდეს კერიადან.

გამომძიებელი—როდის დაიწყეთ მუშაობა არსებულ წეს-
წყობილების წინააღმდეგ?

ნაცარქექია—მეე?! ვინ გგონივართ, ბატონო, დამაკვირდით-
ხელმწიფის ერთგულ კივს მაგას მეუბნებით?

გამომძიებელი—კმარა. მოჰყევი აღსარება. იცოდე, რამ-
დენ მეტს დანაშაულს აღიარებ, იმდენად შეგისუბუქდება
სასჯელი. ჩამოღრჩობა დახვრეტად შეგეცვლება, ესეც საქმეა.

ნაცარქექია—ვაი, ამ შავ დღეს!..

ადიუტანტი—(დევეშას კითხულობს და ხმამაღლა ამოიგმინებს)
ეს რა ამბავია დევეშაში?!

გამომძიებელი—(აღშფოთებული მოხელეებისკენ) ხმა გაკმინ-
დეთ (ნაცარქექიას) აბა, ჯერ დამისახელეთ თქვენი თანამო-
საქმენი? დაიწყეთ, სულერთია, სიმართლე არ დაიმალება.

ნაცარქექია—აქ, ფანჯრიდან ორ მეზობელ გლენს მოვკარი
თვალი, გეტყვიან, ვინა ვარ, ტყუილად არ დამღუპოთ. ისე
მიყურებ, ბატონო, რომ... სულ მაკანკალებს, ეს რა მღუ-
ლარეში ვტუცე ფეხი.

- ადიუტანტი—(მღელვარედ) ამ განყოფილების მოხელეები
 მაინც შუა ცეცხლში ვართ.
- გამომძიებელი—(ფეხებს აბაკუნებს) როგორ ბედავ?
- ადიუტანტი—ჯერ ეს წაიკითხე და მაგ ფეხი მერე და-
 მირტყი.
- გამომძიებელი—რაო? კიდევ ენას მიბრუნებ? (მღჭართ
 მიუახლოვდება)
- ადიუტანტი—(აქერდება დეპეშას) ასეა... რევოლუციაა... დე-
 პეშაა... მოდით.
- გამომძიებელი—რევოლუციაა სად?
- ადიუტანტი—არის, არის. (მწერალს რბილად) შენც მოიწი
 აქეთ.
- გამომძიებელი—(გაკვირვებული) ხომ არ გაგიკებულა?!
 (გამოართმევს დეპეშას, კითხულობს) ნიკოლოზ მეორე გადადგა...
 (ჩიფჩიფებს)
- ადიუტანტი—(რბილად ნწერალს) შენც წაიკითხე, მეგობარო.
- გამომძიებელი—(გარკვეულად იმეორებს) უმაღლესი ძალა-
 უფლება... სახელმწიფო სათათბირო... აღმასრულებელი კო-
 მიტეტი... (მღელვარედ მოხელეებს) თქვენ ხომ გესმით, რას
 ვკითხულობ.
- მწერალი—(გაბედა მისვლა და კიდევ კითხულობს) შედგა პეტრო-
 გრადში მუშათა დეპუტატების საბჭო.
- ადიუტანტი—ახლა ვრწმუნდები, რომ არაფერი არ მომ-
 ჩვენებია.
- გამომძიებელი—(განავრძობს კითხვას) შედგა დროებითი
 მთავრობა.
- ადიუტანტი—(განავრძობს კითხვას) ამიერ-კავკასიაში მეფის
 მოადგილის ნაცვლად დაინიშნება რწმუნებული-ემისარი...
- გამომძიებელი—რევოლუციაა.
- მწერალი—მე, როგორც სტუდენტმა, თქვენ უნდა გითხრათ...
- ადიუტანტი—(პატივისცემით) ჰო, ჰო, შენ იცი.—ალბათ.
- მწერალი—ეს როგოლუციაა.
- გამომძიებელი—რევოლუციაა.
- ადიუტანტი—რევოლუციაა,

მწერალი—და, როგორც სტუდენტი, ვეტყვი, რომ... ჩემი მატერიალისტური თვალსაზრისით რევოლუცია შლის ისტორიაში ახალ ფურცლებს.

ადიუტანტი—ჰო, ჰო, კიდევ, კიდევ რა იცი?

მწერალი—რევოლუცია სპობს მის მოწინააღმდეგე ატომებს.

ნაცარქექია—შიშით ისე ვარ გაბრუებული, რომ ყურთა სმენა დამეკარგა, ისინი ჩემ ჩამოხრჩობას ხომ არ ამზადებენ. განა არ მომხდარა ასეთი მაგალითი, რომ მართალი კაცი ეშმაკის კლანჭში ჩაეარდნილა?!

გამომძიებელი—(ნაცარქექიასკენ მიბრუნდება და უკვე ნაცარქექიას წინაშე დგას, როგორც დამნაშავე. ადიუტანტი და მწერალი განაგრძობენ თავისთვის დებუშის კითხვას, ინტიმურად ეჩურჩულებიან ერთმანეთს)

გამომძიებელი—ბატონო რევოლუციონერო, თქვენ, ალბათ, დიდხანია მუშაობდით ხალხის საკეთილდღეოდ ხეფის მთავრობის წინააღმდეგ.

ნაცარქექია—ბატონო, არ დამლუპო.

გამომძიებელი—არა, ნუ გეფიქრება.

ნაცარქექია—სხვისი ცოდვა არ წამცხო.

გამომძიებელი—თქვენ სპეტაკი რევოლუციონერი ხართ, კარგად ვიცი.

ნაცარქექია—რას ბრძანებთ, ჩემისთანა მართალი ხეც არ არის. ტყუილად ლადარში არ გამხვიო.

გამომძიებელი—ნუ, ნუ, ლელავთ, დაბრძანდით. (ჯარისკაცებს) განდით აქედან, რა საჭიროა თოფიანი ყარაული, აღამაინია, მხეცი ხომ არ არის?! (ჯარისკაცები მიდიან)

ადიუტანტი—(ამოიღებს ყუთიდან ქაღალდებს. მწერალს) ეს საბუთები თუ არ მოვსპეტ სულ, სულ, სულ დავიღუპებით.

მწერალი—გუშინ რომ ცნობები შევადგინეთ?

ადიუტანტი—ოო, ის უსათუოდ მოგნახოთ. მაგრამ ჯერ ეს მოვსპოთ. (ადიუტანტი და მწერალი მიდიან ქაღალდებით)

გამომძიებელი—(ლაქუცით) თქვენი ყარაული მოვხსენით.

ნაცარქექია—ჯერ, ბატონო, გამიკითხეთ.

გამომძიებელი—მიიღეთ ჩემგან აღსარება, რომ მე სული-სა და გულის სიღრმეში მუდამ დემოკრატი ვიყავი. და რო-

დესაც მეფე უმოწყალოდ სჯიდა რევოლუციონერებს, მწარე გულით ვტიროდი... მაგრამ ისეთი დრო იყო, რომ ცრემლს ვერ გამოაჩენდი.

ნაცარქექია—მეფის მოღალატეები, ბატონო, მე ყოველთვის მძულდა, ტყუილად რატომ მცდით.

გამომძიებელი—არა, მულამ თავგანწირული ყოფილხარ ხალხისათვის.

ნაცარქექია—ბატონო, რატომ მჭრი ამ ყელს!

გამომძიებელი—თქვენი მოღვაწეობა ამ არმიის კარგად ვიცით.

ნაცარქექია—მე არა ვარ ის კაცი, გაიგონეთ.

გამომძიებელი—ის არა ხართ?

ნაცარქექია—ოო, მადლობა ღმერთს, გაგაგონეთ, ის კაცი მე არა ვარ.

გამომძიებელი—აა, მივხვდი. თქვენ ამ ხერხით გინდოდათ სასჯელი აგეცდინათ, რათა მეორედ შეგეწირათ თავი ქვეყნისთვის. ო, რა კეთილშობილებაა.

ნაცარქექია—მაშ, არაფერს არ დამიჯერებ?! (ძრწოლით) მახრჩობ მართალ კაცს?

გამომძიებელი—როგორ გეკადრებათ.— კაცს ჩამოვახრჩობ? ადამიანი ხომ ბუნების გვირგვინია.

ნაცარქექია—მერე მე კაცად მთვლი?!!

გამომძიებელი—ო, თქვენ ვერ ხედავთ თქვენს სიმაღლეს, თქვენ არ იცით სად მიგიყვანათ თქვენმა წმინდმა ცხოვრებამ, სად, სად...

ნაცარქექია—სად?!

გამომძიებელი—მე მოვსულვარ თქვენთან იმ მტრედის მსგავსად, რომელმაც ნოეს კიდობანში მშვიდობის ამბავი მიუტანა... ოლონდ, დაიმახსოვრეთ ჩემი მტრედობა და კალთა მაფარეთ თქვენს სასუფეველში.

ნაცარქექია—სასუფეველშიო, უსათუოდ მახრჩობენ.

გამომძიებელი—მე თქვენ გახარებთ ისეთ ამბავს, ისეთ ბედნიერებას, რომელზედაც თქვენ ოცნებობდით, რომლისთვისაც სულს ლევდით! მოემზადეთ დიდი სიხარული-სათვის.

- ნაცარქექია—რაო, რას ბრძანებ?
- გამომძიებელი—რევოლუცია მოხდა, მეფე ტახტიდან გადადგა და დღეს ახალი მთავრობაა.
- ნაცარქექია—რევოლუცია მოხდა? (თავისთვის) რას ლაპარაკობს ეს კაცი?! (გამომძიებელს) მერე?
- გამომძიებელი—თქვენ იმდენი ღვაწლი მიგიძღვით, საფლავშიაც არ დაგივიწყებდნენ, თორემ, ცოცხალს, ხალხი თქვენზე შეჯადვის დაათასებს.
- ნაცარქექია—ეჰ! (თავს ასწევს) რევოლუცია მოხდა?
- გამომძიებელი—ღიახ.
- ნაცარქექია—(აზვად) მერე?
- გამომძიებელი—ქვეყანა გადაეცა თავგანწირულ რევოლუციონერებს.
- ნაცარქექია—მერე ჩემი თავგანწირვა?!
- გამომძიებელი—სულ დაგიფასდება.
- ნაცარქექია—(ღმფთობით) ამ ამბავს მიმალავდი?
- გამომძიებელი—აკი ვთქვი.
- ნაცარქექია—ენა იმდენი ათობარიკე, სული კინალამ გამძვრა.
- გამომძიებელი—არა, მე მხოლოდ თქვენი ამაგი და თავისდადება მოვიგონე.
- ნაცარქექია—ჩემი ამოდენა თავის დადება და ამაგი ახლა წყალში გადაიყრება თუ, როგორ გგონია!
- გამომძიებელი—რას ბრძანებთ, თქვენ დიდი მოღვაწე ხართ. (ქალაღზე მიუთითებს) აქ, ამის შესახებ, საბუთებია.
- ნაცარქექია—აქ კიდევ რაა! (გადაუყრის საბუთებს) შენ გგონია ახლა მთელა ჩემი ცხოვრება ხელისგულზე გიწერია!
- გამომძიებელი—არა, მე რა ვიცი... ამ არმიაში რაც ჩაგიდენია, კიდევ ცოტაა... სხვაგანა თქვენი მთავარი გმირობა.
- ნაცარქექია—ჰო და, ასე ილაპარაკე.
- გამომძიებელი—თქვენ შუბლზე მე ვკითხულობ ღრმა ფიქრების ნიშანს, თქვენა ხართ უუდიდესი რევოლუციონერი.
- ნაცარქექია—ტყუილია თუ?

გამომძიებელი — მე, როგორც შეგნებული დემოკრატი, დაბლა ვიხრები თქვენს წინაშე.

ნაცარქექია — მერე, ახლა მე ტუსალი კი არა ვარ!.. არა ვარ... არა ვარ...

გამომძიებელი — არა, თუმცა ფორმალურად ითვლებით, სანამ ჩვენი უფროსი ოფიციალურად არ გამოგიცხადებთ ამ ბედნიერებას, რაც მე გაცნობეთ... მანამდე კი, თავი ტუსალად რომ არ იგრძნოთ, აი შებრძანდით კაბინეტში. წამოჯექით სავარძელში და...

ნაცარქექია — ენა დაამოკლე. ბედნიერება, თორემ, შენი მოცემულია. ჩამოხრჩობას რომ მიპირებდით, რას ფიქრობდით? გეკონათ ასე შევკრჩებოდათ?!

გამომძიებელი — მე? (ხმის კანკალით) ჩემს შესახებ ცუდ რამეს ხომ არ ფიქრობთ, აგისხნით, ბატონო, შე ერთი პატარა კაცი ვარ.

ნაცარქექია — არა, სად მცალია მე ახლა შენთვის, შე ჩიჩია, შე გლახა.

გამომძიებელი — დიახ, ხალხისთვის უნდა იფიქროთ და იზრუნოთ.

ნაცარქექია — რა მაქვს მე საფიქრალი?! მოტყუილდება რამეში ყვარყვარე თუთაბერი თუ რა გგონია?! (შედის კაბინეტში, შემოდინან ადიუტანტი და მწერალი)

ადიუტანტი — როგორ არის საქმე: ამ რევოლუციონერს ყველაფერი უთხარი?

გამომძიებელი — არა.

მწერალი — სულ არ იცის?

გამომძიებელი — მე არ მითქვამს, მაგრამ იცის.

ადიუტანტი და მწერალი — საიდან, საიდან გაიგო?

გამომძიებელი — გამჭირახი კაცია.

ადიუტანტი — (მწერალს) დავიღუბეთ. მე და შენ ყალბი საბუთები რომ შევადგინეთ სოციალისტებზე, ის თუ...

მწერალი — (სიტყვას წაართმევს) ოო, ის თუ არ გავანადგურეთ, ვიღუპებით. ნერე სად არის?

ადიუტანტი — ეგებ პოლკოვნიკი ანაა. (აპირებენ წასვლას, შემოდის გენერალი ცივად შეხვდებიან. გენერალი გაჩუმო მიმოიხედავს, შეხვედრა იუცხოვა)

გენერალი—(მრისხანე ტონით) გამიმზადეთ ცნობა?

ადიუტანტი—რომელი ცნობა?

გენერალი—(გაკვირვებულნი) ააა, არმიაში დეზერტირობის შესახებ.

მწერალი—ეს როდის მოითხოვეთ?

გენერალი—(მწერალზე) ეს ვინაა?

ადიუტანტი—(აწოდებს დეპეშას) პეტროგრადიდან დეპეშაა.

ტვინი გადაგვიბრუნდა, ღმერთო ჩემო, აი, აი, დახედეთ.

გენერალი—(მრისხანე გამომეტყველებით უპასუხებს) ეს რას ჰკავს?!!

ადიუტანტი— თქვენო მალ...ალ... კიდევ მოგაკონებთ: დეპეშას დააკვირდით.

გენერალი—რაო, ა? ეს რა წესრიგია!..

ადიუტანტი—მე მგონია წესიერება არ დამირღვევია.

გამომძიებელი—რასაკვირველია.

გენერალი—(გამომძიებელს) თქვენც (დაბნეული იხედება) აააა, ყველას ავიწყდება მოვალეობა. გასწორდი!

ადიუტანტი—(მშვიდად მიიტანს დეპეშას და თვალწინ დაუდებს) პეტროგრადიდან გახლავთ.

გენერალი—(თანდათან მეტის ინტერესით კითხულობს, დრო და დრო ამოიყვრებს) სახელმწიფოს... სათათბიროს აღმასრულებელი კომიტეტი... დროებითი მთავრობა... (გარკვეულად კითხულობს) პეტროგრადის მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების... საბჭო... (ჩაჯდება სავარძელში, დუმილის შემდეგ) მეგობრებო!

გამომძიებელი—დიახ...

გენერალი—(უცბად) სად არის პოლკოვნიკი?

ადიუტანტი—ეს დეპეშა პოლკოვნიკს არ უნახავს.

მწერალი—(გუჟაკურით ხმით) ეს მნიშვნელოვანი ცნობებია; ჩემი აზრით, ეს დიდი ამბავია.

გენერალი—განაგრძეთ თქვენი მოვალეობის ასრულება.

(აპირებს წასვლას. გამომძიებელს) თქვენ კიდევ ჩემთან წამობრძანდით. (გენერალი და გამომძიებელი მიდიან. ადიუტანტი და მწერალი შეხვდავენ ერთმანეთს)

ადიუტანტი—ხომ დავილუპეთ!

მწერალი—შენი ბრალია. შენ შეადგინე სოციალისტებზე ის ყალბი საბუთები. მე მხოლოდ გადავწერე.

ადიუტანტი—იცოდეს ღმერთმა, რომ ბოროტი განზრახვით არ მიქნია.

მწერალი—ეს, რა ეშმაკმა შემომადგო პატიოსანი სტუდენტი საიღუმლო განყოფილებაში და, ისიც, შენისთანა უწმინდურთან, ტფუ...

ადიუტანტი—რა ვქნა!!

მწერალი—(ფეხებს დაუბაკუნებს) გასასრესი ხარ.

ადიუტანტი—რა ვქნა, უნდა მოვძებნოთ, თორემ თუ ნახეს!..

მწერალი—ოო, თუ ნახეს მეც ხომ მომეცხება... ჰოო, კარგი, წამოდი, წამოდი... (ადიუტანტი და მწერალი მიდიან. კაბინეტიდან გამოდის ნაცარქეჩია და ხელს უქნევს ფანჯარაში)

ნაცარქეჩია—ბიჭებო, აქეთ, ბიჭებო! (კაპუტა და ქუჩარა მოადგებიან ფანჯარას).

კაპუტა—ხომ მოგნახეთ?!

ქუჩარა—(კაპუტას) ახლა მე მაცალე. (ნაცარქეჩიას) რა უყავი ის ჩვენი ნასისხლარი, ა? მიწაში რომ ჩახვიდე, არ მოგეშვები, ხომ იცი.

ნაცარქეჩია—რა ცხვირში მეცით. ჯერ რა მომივიდა ამ სატუსალოში, არ იკითხავთ?

ქუჩარა—სატუსალოშიო?

კაპუტა—(ქუჩარას) ახლა ხო ხედავ, რო გვითხრეს, გაკოჭილი მიყავდათო.

ქუჩარა—რა დაგემაართა?

ნაცარქეჩია—ახალთაობის კაცად მიცნეს, ხელმწიფის მტრად გამომაცხადეს.

კაპუტა—(ქუჩარას) ეე, ხომ გესმის?

ქუჩარა—(ნაცარქეჩიას) მერე მაგისთვის თავზე ხელს დაგისობენ?

ნაცარქეჩია—თავზე ხელს დამისობენ კი არა, კიდევ ჩამომანბრებენ. დავილუპე კაცი, ჩემს საფლავს პატრონი ვერც

კი მონახავს და ცოდვით გიბარებთ, მამაჩემს, წყვიწყვის, ასე უთხარით: იმისთანა ვაჟკაც შეიღს ნაცარქექია რომ შეათქვი-თქვა, ცოლი არ ათხოვიე და კეტით გააგდე საშოვარში, ეს მოეწია-თქვა... ასე გადაეცით, სახრჩობელაზე რომ გაყავდათ, იქიდან შემოგოგოვალა, ძალი ჩაგაკვდა მაგ სულში-თქვა.

კაკუტა—უჰ, საწყალი, დაღუპულა!

ქუჩარა—(მღელვარედ) შესაწყალო ა? ახლა... რისთვის შეგხვდა ეს შენ?

ნაცარქექია—(ამყად) ახალთაობის საქმისათვის.

კაკუტა—რო არ იყავი შენ მაგისთანა კაცი?!

ნაცარქექია—(თოფნაკრავივით) როგორ არ ვიყავი! მაშ, პოლიციას ვემალეზობდი და თქვენისთანა ენაყრანტალებს ვეტყობდი! ქვეყანას რომ ეძინა, მე მაშინ ვმუშაობდი.

ქუჩარა—სულ დაგიქცევია ოჯახი! აბა, ხელმწიფის ღალატი რა...

ნაცარქექია—ასეა, თქვენისთანა შეუგნებლებიდან, მართლა რომ დავღუპულიყავი კაცი, გაკილვის მეტს რას მივიღებდი... მაგრამ გამიცინა ბედმა, თქვენი ყბიდან ამოვედი, იღბალმა გამიჭრა, რევოლუცია მოხდა და ხელმწიფე ტახტიდან გადააგდეს.

კაკუტა და ქუჩარა—(ერთად) ხელმწიფე გადააგდეს?

ნაცარქექია—კი.

ქუჩარა—ეს რა ამბავი დატრიალებულა?!

ნაცარქექია—თქვენ ის უნდა ნახოთ აწი, ხალხი რომ ხელისგულზე დამიჯენს ხვითოსავით.

კაკუტა—(სინარულით იმანჭება) ეე, რა...

ქუჩარა—მთლად ბედნიერი კაცი ყოფილხარ.

ნაცარქექია—მარა რა... რა გემოს ვნახავ, ქვეყანას უნდა ვუქადაგო.

კაკუტა და ქუჩარა—(ერთად) რა უნდა უქადაგო?

ნაცარქექია—სიმართლე.

ქუჩარა—(კაკუტას) ასეა, ხომ გესმის, სოციალისტები მართომას თვლიან სიმართლეთ, რასაც თვითონ ამბობენ.

კაკუტა—ვიცი. კიდევ ამბობენ, რომეო, ციხესო რკინის კარები არ უნდაო, სულ შუშაბანდები იყოსო.

ქუჩარა—(ნაცარქექიას) სიმართლეს რა ჯობია. მაგისტვის ხალხი, მართლაც, ხვითოსავით მოგეფერება.

ნაცარქექია—მაშ, ტყუალა ვეწვალე! ხომ ხედავდით დღე და ღამე, რომ პოლიცია მსდევდა.

კაკუტა—როდის ვხედავდით?!

ნაცარქექია—(აჯაერებს) რადის ვხედავდით!

კაკუტა—რა ვიცი...

ნაცარქექია—ხომ იცი, ჩვენ, სოციალისტები, ტყუილს რომ არ ვიტყვით.

ქუჩარა—კი.

კაკუტა—კი.

ნაცარქექია—მე ხომ გითხარით, პოლიცია, რომ მეძებდა.

კაკუტა—კი.

ნაცარქექია—ჰო და, ხომ კარგად იცით, რაც მე ხალხისთვის წვალემა გადამხდა?!

კაკუტა—(ყოყმანით) კი.

ქუჩარა—კი, კაკუტა, ასე ყოფილა და...

კაკუტა—რას იხამ...

ნაცარქექია—ჰო, მართლა, თქვენ წისქვილში გამოივლიდით და იქ გულთამზე არ გინახავთ? (მოისმის ყვირილი)

ქუჩარა—დარაჯი გაგვირისხდა, გავეცალოთ აქედან.

(კაკუტა და ქუჩარა მიდიან)

ნაცარქექია—რა ყვირილია მანდ, ვინ ბედავს? (ათვალიერებს ნივთებს. გადადებს კაბინეტის კარს ამ სავარძლისთანა ძვირფასი მაინც ვერაფერი ვერ ვნახე, რა რბილი ჩასაწოლია, არცაა აქ დასატოვებელი. (შედის კაბინეტში. ხმაურობაა. შემოდინ, გენერალი, გამომძიებელი, პოლკოვნიკი, ადიუტანტი და მწერალი)

პოლკოვნიკი—როგორმე, ძალაუფლება ხელიდან არ გავუშვათ... სხვა არმიების ოვიცრობაც ასე შეკავშირდება და რევოლუციის ნაპერწკლებს სუყველგან ჩააქრობენ.

გენერალი—ზოგადი სიტყვები მე არ მინდა. თქვენ მითხარით, პირველ ღონისძიებად რა ვიხმაროთ ახლა, რა გავაკეთოთ?!

პოლკოვნიკი—უპირველეს ყოვლისა, აქ რომ რევოლუციონერი ზის, ახლავე ჩამოვანხროთ...

გენერალი—ეს ადვილია.

პოლკოვნიკი—მერე, რევოლუციაზე კრინტი არავინ დაძრას!

გენერალი—ფოსტა-რადიოები რომ დაიწყებენ ღრიალს?

პოლკოვნიკი—ჯარში დავატრიალოთ ქვეშარიტ რუსთა კავშირის აგენტები. (ადიუტანტს და მწერალს) აქ თქვენც უნდა გაანძროთ კუდი, ბიჭებო.

გამომძიებელი—მართალია, საქმე სულ ამათზეა, სიცოცხლე არ დაზოგოთ, თავი უნდა გასწიროთ.

ადიუტანტი და მწერალი—(ერთად) რაო?.. ჩვენ დავდვით თავი სასიკვდილოთ?

გამომძიებელი—რასაკვირველია.

პოლკოვნიკი—დიახ, თქვენც, ჩვენც და ყველამ, ყველამ, სულ ყველამ...

გენერალი—რასაკვირველია (შემოდის ნაცარქეჩია. ყველანი მიიხედავენ).

გენერალი—ეს ვინაა?

ადიუტანტი—(გადაუჭურჩულებს შიშით მოხელებს. ყველანი შეწრილდებიან).

ნაცარქეჩია—(მათი აწრიალების მიხედვით თამამად წამოიკიშება) რას აწრიალდით? ის თქვენი უფროსი რატომ არ მოვიდა ჩემთან, ა? რას იხვეთ უკან. თქვენ, როგორც გატყობთ, ჩემი არც გეშინიათ.

ადიუტანტი—რას ბრძანებთ, როგორ არ გეშინია.

ნაცარქეჩია—ო, თავს მალლა წევთ, მაგრამ... ისეთ დღეს დაგაყენებთ, თვალებს დაგათხრევენებთ.

ადიუტანტი—(მიუთითებს მწერალზე) მე და ეს კაცი არაფერ შუაში ვართ, ტყუილად კრინტიც არ დაგვიძრავს.

ნაცარქეჩია—ამას კი გავიგებ, ვის რა უთქვამს. ფაჩუნიც არ გამოიმეპარება, მაგრამ მაინც კარგად გამაგებინეთ: ვინაა ჩემი მტერი?!

მწერალი—(უთითებს გენერალზე და პოლკოვნიკზე) აი, ისინი.

ნაცარქეჩია—(შიშით) ვითომ რას მიპირებენ.

გენერალი—(პოლკოვნიკს) უნამუსოდ გაგვწირვს.

მწერალი—ბატონო რევოლუციონერო! მიიღეთ ჩემგან ეს

სასიამოვნო ცნობა (მიაქვს მაგიდიდან დეპეშა. ადიუტანტი თან მის-
დევს) პეტროგრადში მოხდა...

პოლკოვნიკი—(გამოგლეჯს ქაღალდს) ხმა ჩაიწყვიტე.

გენერალი—(პოლკოვნიკს) ფრთხილად, ნუ გააბრაზებ, ბატონო პოლკოვნიკო. ხელმწიფე თუ გადადგა, ჩვენ აქ არაფერი არ შეგვიძლია.

ნაცარქექია—(შეშინებული) ეს რა გამიბედეს, ჭკუით, ყვარ ყვარე თუთაბერო, მგონი რაღაცას გიპირებენ.

გენერალი—(პოლკოვნიკს) ჩვენ ჟონი ვეძიოთ, ბატონო პოლკოვნიკო.

პოლკოვნიკი—(მოტეხილად) მაშ, თქვენ თვითონ წაუკითხეთ. (აძლევს ქაღალდს ჯენოალს)

გენერალი—(ნაცარქექიას მღელვარედ) მე მოგახსენებთ, ბატონო, იმას, რაც თქვენ არაოფიციალურად გაუგიათ... ბატონო, ჩვენ დიდ პატივს გცემთ, როგორც...

ნაცარქექია—რა პატივს მცემთ, მაშ, რა იყო წუხელის რომ ჭაში ჩამავდეთ. (აფიშტანტს და მწერალს მიაქვთ სკამი ნაცარქექიასთან)

გენერალი—(სკამს ხელს მიახმარს) დაბრძანდით. (პოლკოვნიკს) მართლაც ბნელია ის სარდაფი.

პოლკოვნიკი—დიახ, დიახ, ურიგო იყო.

მწერალი—ბატონო რევოლუციონერო...

გენერალი—(გააწყვეტინებს მწერალს) შენ ნუ შეგვეჩხიროე. (ნაცარქექიას) იმპერატორი ნიკოლოზ მეორე გადადგა.

ნაცარქექია—ჰო-და, ასე მითხარი.

ადიუტანტი—შედგა სახელმწიფო სათათბიროს...

მწერალი—(სიტყვას წაართმევს) აღმასრულებელი კომიტეტი.

გენერალი—მე დამაცადეთ.

ნაცარქექია—ყველა ნუ მელაპარაკებთ. ნუ სხრილობთ.

გენერალი—(აძლევს დეპეშას) აქ ყველაფერი სწერია, აი, ინებეთ.

ნაცარქექია—(დახედავს დეპეშას) ვიცი... (დაკეცავს)

გენერალი—ესეც წაკითხული გაქვთ?

ნაცარქექია—მიწაში რაა, ეს ვიცი.

პოლკოვნიკი—(ჩამოიღებს კედლიდან ნიკოლოზის პორტრეტს) ეს

მართლაც, არ შეეფერებოდა რუსეთის ტახტს. (რეკავს ტელეფონი. ადიუტანტი მიდის ტელეფონთან, მაგრამ მწერალი ტლანქად გააგდებს)

მწერალი—(ტელეფონში) ა? საყვედურს მივიღებთ დროებითი მთავრობისაგან?

გენერალი და პოლკოვნიკი—(ერთად) რაო? რაო?

ნაცარქექია—(ამყად იხედება დეპეშაში)

მწერალი—დავიღუბეთ, ყველა კორპუსებს უტყვიათ რევოლუცია. ჩვენ კი დავაგვიანეთ.

ადიუტანტი—(გენერალს და პოლკოვნიკს) ეს სულ თქვენი ბრალია.

მწერალი—(ტელეფონში) ჩვენც ვზეიმობთ, ააა, არის, როგორ არა. (ნაცარქექიას) ჯარისათვის ორატორი იკითხეს, მე ვუპასუხე, აქაა ცნობილი რევოლუციონერი მეთქი.

ნაცარქექია—ჩემისთანა ორატორობა ვის შეუძლია, ხეს ავატირებ.

მწერალი—(ტელეფონში ეძახის) დღეს ჩვენ შოვისმენტ უუწყამებულეს კაცის მხურვალე სიტყვას.

ადიუტანტი—ოო, რა იქნება თქვენი სიტყვა, ბატონო რევოლუციონერო, სწორედ თვალებს აგვიხელს.

ნაცარქექია—ისეთ უბედურებას დავატრიალებ მე ახლა აქ, რომ ჭეჭას და ქუხილს მოგანატრებთ.

ადიუტანტი—დამშვიდდით, ბატონო.

მწერალი—ერთი სიტყვა გვითხარით.

ნაცარქექია—სიტყვა გინდათ? რა ღირსი ხართ, თორემ სულ წყალივით ვილაპარაკებ. (ორატორულად) ვინც შრომობდა, მდიდარი ატყავებდა. იყვნენ ბრძენები, მაგრამ გათენდა. (მიმოიხედავს მრისხანედ) გადასახადებს აწესებდით ჩემი სახრჩობელის წინ ღიპით ძირმომპალ ტახტზე. მაგრამ გაიმარჯვებს სიმართლე და ხალხი შურისძიებით და ხელებით, და ფრჩხილებით, და კბილებით, და... ტა... ტა... ტა...

ყველანი—(კანკალით) გული დაიმშვიდე, ავლელდით.

ნაცარქექია—უსარძიკვლო ჯალათებო, ციხის კედლები სულ

დაიძახებო. ახლა რას მიპასუხებთ, მტარვალეზო! (კარების იქით მოისმის ხმაურობა)

ნაცარქექია—(შეშინებული) რა ამბავია?!

მწერალი—რევოლუცია გაიგეს, დეპეშის წაკითხვას მოითხოვენ.

ნაცარქექია—წაუკითხეთ!

ადიუტანტი—(სწრაფად აწოდებს მწერალს დეპეშას)

მწერალი—(გადასცემს კარებში) კედელზე გააკარით.

ნაცარქექია—(გენერალს და პოლკოვნიკს) შემოაშხედეთ, მოპასუხენო! (გარედან მოისმის მარსელიეზის ხმა)

გენერალი და პოლკოვნიკი—(ხელს აიღებენ) გემორჩილებით. (შემოდინ კაკუტა და ქუჩარა)

ნაცარქექია—(მოხელებს) თქვენ გინდოდათ ჩემი ჩამოხრჩობა!

კაკუტა—რა ჩამოხრჩობაო, ხვითოსავით გეძებენ.

ქუჩარა—ვის უნდოდა შენი ჩამოხრჩობა? ქვეყანა კარში შენს კირს ნატრობს.

ნაცარქექია—ამ ღვთის გლახებს ვერ ხედავ, რას ბედავდნენ? (შემოდინ ჯარისკაცები)

1-ლი ჯარისკაცი—მოგვეცით რევოლუციონერი.

ნაცარქექია—(შეშინებული) რატომ? რას მემართლებით?!

1-ლი ჯარისკაცი—სიტყვა გვითხრას.

ნაცარქექია—(ღიმილით) კი, გეტყვით.

2-რე ჯარისკაცი—(მესამეს) განა ეს არის ჩვენ როკ პროკლამაციები გადმოგვცა? ეს არის!

3-მე ჯარისკაცი—სად არის ის რევოლუციონერი, აქ რომ პატიმრად გყოლიათ? ეს სხვაა, ის კაცი რა უყავით?

მწერალი—(ჯარისკაცებს) პატიმარი სხვა არა გყავს.

ადიუტანტი—(ჯარისკაცებს) წისქვილში ეს დაიჭირეს.

ნაცარქექია—მე ვარ დაპატიმრებული, ვერ მხედავთ?

2-რე ჯარისკაცი—ეს არის, ალბათ, ეს მისი ნამდვილი სახეა, მაშინ კი გრიმი ჰქონდა.

3-მე ჯარისკაცი—ოო, მეც იმიტომ გამიკვირდა. რა დიდი გონიერი მოღვაწე ყოფილა.

1-ლი ჯარისკაცი—(მიდის კარებში და იძახის) მე გავათავისუფლებ სატუსალოდან რევოლუციონერი.

2-რე ჯარისკაცი—(კარებში იძახის) რევოლუციონერი მოდის. (გარედან მოისმის აპლოდისმენტები. შემორბის რამდენიმე ჯარისკაცი)

5-თე ჯარისკაცი—ხალხი მოუთმენლად გელის. (კაკუტა, ქუჩარა და შემოსული ჯარისკაცები აიტაცებენ ნაცარქექიას ჰაერში).

ადიუტანტი—(მწერალს) რაკი მოვიმადლიერეთ, ნუ მოვშორდებით.

ნაცარქექია—(კაცების მხრებზე ამაყად ზის. ათითებს მოხელეებზე) ეს დამნაშავენი არ გაუშვათ.

ყველანი—არ გაუშვათ! (კარებში მხრებზე მჯდარ ნაცარქექიას გამოჩენა იწვევს აღტაცებას. გარედან მოისმის ტაშის ცემა და მარსელიეზი)

ნაცარქექია—ხომ გესმით, კაკუტა და ქუჩარა, ყურები კარგად გამოიფხიკეთ.

მოქმედება მისამ

დროებითი მთავრობის ამიერ-კავკასიის რწმუნებულის კაბინეტი. რწმუნებულის ხის მაგიდასთან. შემოდის შიკრიკი.

შიკრიკი — მაზრიდან გახლავთ ერთი კაცი.

რწმუნებულის — არ მცალია.

შიკრიკი — კი, ბატონო, მაგრამ ხალხი ამბობს, როგორ არ სცალიაო. მეფის მთავრობა ხომ არ არისო... მეც მლანძღავენ, ვისი ტიკის ტომარა ხარ მაგ კარებზეო. რევოლუცია მოხდაო.

რწმუნებულის — ჰო და, შენაც ნუ აჰყვები იმათ ლაპარაკს.

შიკრიკი — არ იცი, ბატონო, რა დღეში ვარ? გუშინ ერთმა ბლენძიანმა მუქარა წამოიწყო: მართლაც უნდა შემოვიდნენ ის ბოლშევიკები და ერთი კარგად გაგატყაონო. მე ვუთხარი: ბოლშევიკები მე თუ ტყავს გამაძრობენ, ძვალის მეტი რა შერჩებათ, შენ კი ხუთი ტკაველი ქონი გაქვს და უფროთხილდი-მეთქი.

რწმუნებულის — დამასვენე, გული ნუ გააწყალე.

შიკრიკი — კი, ბატონო, მაგრამ ის რომ არ მომეშვება!

რწმუნებულის — ვინ არის?

შიკრიკი — რა ვიცი მაზრის კომისარია — გვარად ნატუტარი ვარო.

რწმუნებულის — აა, ტიტე ნატუტარი იქნება, ძველი მეგობარია, შემოვიდეს (შიკრიკი მიდის — შემოდის მაზრის კომისარი ტიტე ნატუტარი).

- ტიტე —სალამი ბატონო, მადლობა ღმერთს, რომ მოვალწიე.
 რწმუნებული —დაბრძანდით.
- ტიტე —არა... (იხედება უკან).
- რწმუნებული —მოგყავთ ვინმე? უკან რად იხედებით?!
 ტიტე —აქ რომ შემოვდიოდი, სასახლის წინ ბოლშევიკები
 იკრიბებოდნენ.
- რწმუნებული —არა უშავს, თქვენი მაზრის ამბავი მომი-
 ყვით.
- ტიტე —ჯერ აქაური ამბავი გამაგებინეთ.
- რწმუნებული —მე მოხსენებას ვუკეთებ დროებით მთავრო-
 ბას და არა მაზრის კომისრებს.
- ტიტე —(ნერვიულად) აქაც ცუდად გქონიათ საჭმე, ისე ვატ-
 ყობ.
- რწმუნებული —ეს მე ვიცი.
- ტიტე —მამ, ლაპარაკიც არ ღირს. (ამოიღებს უბიდან ქალაღს)
 ჩაიბარეთ მანდატი და გამიშვით.
- რწმუნებული —რას მაძღე?
- ტიტე —თქვენი მოცემული მანდატია.
- რწმუნებული —ეს ქალაღლის ნაფღეთია, მე კი თქვენ მაზ-
 რა ჩაგაბარეთ.
- ტიტე —იმ მაზრას ბოლშევიკები დაეუფღნენ.
- რწმუნებული —ოო, მამ, ასე კარგად უპატრონეთ?!
 ტიტე —რაო, მე ვერ მიპატრონებია!
- რწმუნებული —მამ!
- ტიტე —როგორ, ა, ვინ არის ამ მხარეში ჩემოდენა თეორე-
 ტიკოსი, ვინც ვინღა მეკამათოს!
- რწმუნებული —ცოდნას მოხმარა უნღა.
- ტიტე —განა, მე არ შევეცადე გამომეყენებინა ჩემი ცოდნა...
 მაგრამ არ მოხერხღა; ხალხი არ გამომადღა. ეჰ, წინათ სიტ-
 ყვა, ხალხი, ჩემთვის წმინღათა-წმინღა იყო, ახღა კი,
 ვფიქრობ, როგორც პოეტების დხატული ქალი არ იპო-
 ვება ბუნებაში, ისე არ არსებობს ხალხი იმ სახით, როგორც
 ჩვენი პოლიტიკური მოღვაწეები გვასწავღიდნენ... დიახ, ასეა,
 მეგობარო. მე ხალხისათვის რა არ ჩავიღინე, იმღენი ვუქა-

დაგე, რომ ტვინი ამიდულდა, მაგრამ ეს ათასთავიანი დევი მაინც გაბოლშევიკდა და, ბოლოს, ფარული ბილიკები რომ არ მეპოვა, მაზრიდან ტყავს ვერ მოვიტანდი... დიახ, თქვენი გულისთვის მე იმდენი ცეცხლი გამოვიარე. თქვენ კი რა მომეცით, ეს მანდატი, რომელსაც თვითონვე ქალაღდის ნაფლეთს უწოდებთ.

რწმუნებული — როდესაც მე თქვენ მაზრაში გაგაგზავნეთ, იქ ბოლშევიკების ჭაჭანიც არ ყოფილა.

ტიტე — მერე კი, როცა გაჩნდნენ, ამ ქალაღდის ამარა მიმატოვეთ. აი, აი, ჩაიბარეთ, ჩაიბარეთ მანდატი.

რწმუნებული — მოითმინეთ, ბატონო ტიტე ნატუტარო. ჩვენი მდგომარეობა გასოკეთდა და ახლა გარბიხართ?

ტიტე — არა, არა, მდგომარეობას ძალა უნდა.

რწმუნებული — ძალა გვაქვს.

ტიტე — საიდან?

რწმუნებული — დაბრძანდით, ბატონო ტიტე ნატუტატარო, მოგახსენებთ, დაბრძანდით.

ტიტე — (ვერ ბედავს დაჯდეს) არა, ისედაც დიდხანს შევრჩი.

რწმუნებული — შენ ხომ იცი, რომ ოსმალეთის ფრონტიდან ჩვენი ჯარი გამოიბის.

ტიტე — უბედურებაც მაგაშია — გაბოლშევიკდნენ.

რწმუნებული — გუშინ ქალაქს ფრონტიდან დიდი ჯარი მოადგა. ხალხი შეშინდა და განაპირა უბნებში დუქნის დარაბები დახურეს. ჩვენმა ოფიცრებმა არსენალიდან შიშით ხარბაზანი გაისროლეს... მაგრამ ეს ფრონტელები ქალაქგარეთ მშვიდობიანად დაბანაკდნენ და ბოლოს აღმოჩნდა, რომ სასტიკი დისციპლინა ჰქონიათ.

ტიტე — ღმერთო ჩემო, მასეთი ჯარი დღეს სად არის!

რწმუნებული — იმათ ჰყოლიათ ყვარყვარე თუთაბერი, რასაც ის იტყვის — კანონია. მთელი ჯარი მის ბრძანებას ემორჩილება.

ტიტე — მერე, მერე... ის ყვარყვარე თუთაბერი რა ჭკუაზეა?

რწმუნებული — დროებითი მთავრობა იცნო.

ტიტე — (ჯდება) როგორ?!

რწმუნებულნი — პირველად ჩვენ მას დავემუქრეთ, დელეგაცია გავუგზავნეთ... მაგრამ აღმოჩნდა, რომ დროებითი მთავრობის ერთგულია.

ტიტე — არა, ასეთ პირობებში მეც თქვენთანა ვარ.

რწმუნებულნი — მას ჰყავს ათი ათასი ჯარისკაცი.

ტიტე — ათი ათასი?!

რწმუნებულნი — სულ შეიარაღებულია თავით ფეხებამდე.

ტიტე — ოო, ეს სულ სხვა საქმეა! (კარები გაიღება, გამოჩნდება ორი ჯარისკაცი — ყარაულები)

1-ლი ჯარისკაცი — დავიღალეთ, ბატონო.

2-რე ჯარისკაცი — ფეხზე ჩამოვწყდით!

რწმუნებულნი — მოითმინეთ და გამოგცვლიან. წელანაც დავურეკე, დამაცალეთ.

1-ლი ჯარისკაცი — (მეორეს) ეს არის, ბიჭო, თავისუფლება?

2-რე ჯარისკაცი — ვირები გენახა, რაღა!

რწმუნებულნი — გასწორდით, ნუ იქეჩებით. თქვენ მანდ ძალაუფლების სიმბოლო ხართ.

1-ლი ჯარისკაცი — (გალაზიანებული) რა ვართ?

2-რე ჯარისკაცი — ჩვენც შენსავით სისხლი და ხორცი გვაქვს; რა გგონია? თუ თა ვისუფლებამ მარტო შენთვის და არტყა ბარი...

1-ლი ჯარისკაცი — მანდ ოფოფივით რომ წამომჯდარხარ. რწმუნებულნი — კარგი, მოწყდით, აქედან გამეცალეთ! (ჯარისკაცები ყოჩაღად მიდიან)

ტიტე — (ავარდება, ამოიღებს მანდატს) არა, არა, ჩაიბარეთ ეს მანდატი, — გამიშვით!

რწმუნებულნი — ეჰე, გარბიხარ?

ტიტე — მე ჩემი გზა მაქვს.

რწმუნებულნი — საკვირველი კაცი ბრძანდები, ნატუტარო, დღეს ბალღინჯოც კი სხვაგან არ იქყლეთს თავს, თუ არა ისტორიის ფურცლებზე. და ამ დროს შენ სულ უსახელოდ იღუპები.

ტიტე — მე ვიღუპები?!

რწმუნებული — მაშ, როგორ ფაქრობ. აბა, ერთი მე დამაკვირდი. ხომ ხედავ, წელებზე ფეხს ვიდგამ და სახელმწიფო საქესმანც ხელიდან არ ვუშვებ. რატომ?! შენა გგონია ქვეყანას თავსა ვწირავ? არა, როდესაც წარღვნა მოდის და სოროები წყლით იესება, ჭკვიანი ვირთხა მაშინ მაღალ მწვერვალებს ეძებს... (ქუჩიდან მოისმის თოფის სროლა. ხმაურობაა)

ტიტე — ეჰე, მგონია, ახლა კი აკვილეს.

რწმუნებული — (ფრთხილად იცქირება ფანჯარაში. სიზარულით) ბოლშევიკების მიტინგი დაიშალა.

ტიტე — (გაკვირვებული) აა? (იხედება ფანჯარაში)

რწმუნებული — გულაანად დაურაეს ბოლშევიკებს, ხედავ, ხედავ, გარეკეს.

ტიტე — ეს ვინა ქნა!

რწმუნებული — აკი ვთქვი, რომ ახალი ჯარი შემოვიდა.

ტიტე — მაშ, მთლად უძლური არ ვყოფილვართ.

მდივანის ხმა — ეს დედაკაცი არ გაუშვა!

რწმუნებული — ჩემი მდივანის ხმაა. — ვილაცას ემუქრება ალბათ, კარგი ამბავი მოაქვს. (შეიშინებულად)

მდივანი — (კარებიდან) ჩვენს ახალ გმირს, ბატონო რწმუნებულო, ერთი სისუსტე აქვს.

რწმუნებული — ვის?

მდივანი — ყვარყვარე თუთაბერს.

რწმუნებული — რა მოხდა, გვიღალატა?

მდივანი — არა, ბოლშევიკი ქალი უკვარს და თუ იმის მხარეზე გადავიდა, კორაანტელი ამ ქალაქში მაშინ დატრიალდება.

რწმუნებული — ბატონებო, ჩვენ ხელისუფლება ვართ, მაგრამ არც ფრონტი გვემორჩილება და არც ადგილობრივი რაზმები გვეცნობს... მაგრამ ბედმა გამოგვიგზავნა გმირი ათი ათასი კაცით და ვეცადოთ, ხელიდან არ გაუშვათ. (მდივანს) ჩვენზეა რაც უნარს გამოვიჩინოთ, წადი, მონახე და შეატყობინე, რომ ის დაინიშნება მთელი ჩვენი შეირაღებული ძალების უფროსად, მას უფლება ქალზე უფრო მოხიბლავს.

მდივანი — არა, ეს საქმე მე უკეთესად გავაკეთე.

რწმუნებული — როგორ?!

მდივანი — თქვენ აქედან ბოლშევიკების მიტინგი დაინახეთ?
რწმუნებულა — კი! ვინ დაშალა ის მიტინგი?!

მდივანი — ადგილობრივი სოციალისტების რაზმებმა.

რწმუნებული — ყველაფერს ისინი აკეთებენ. მაშ, მე რა ვარ,
ერთი გამაგებინეთ.

მდივანი — მიტინგის გარეკის დროს მენშევიკებმა იარაღი
იხმარეს და ბოლშევიკები ამაზე პროტესტს გვიცხადებენ.
აი, აქ დავტრიალდი და ვთქვი, თითქო, დროებითი მთავრო-
ბის რწმუნებულნი მზადაა მიიღოს ბოლშევიკების დელეგატი.
ბოლოს ის ქალი დავარწმუნე, თითქო, მოვუსმენდით და რამ-
დენიმე ამხანაგს გავუთავისუფლებდით. ის დაპირებამ გაა-
ბრუა და ამ კარებთან მომყვა.

რწმუნებული — მერე სად არის? დამანახვე, შემოიყვანე.

მდივანი — ხომ იცით, რა უნდა ქნათ?!

რწმუნებული — დიახ, ციხეში გადავგზავნოთ.

მდივანი — ოღონდ საიდუმლოდ დარჩეს ეს საქმე. (მდივანი
მიდის)

ტიტე — ამ თქვენს მდივანს თავში ჭკუა ჰქონია.

რწმუნებული — ოო, ძალიან მოხერხებული არის.

ტიტე — ახლა მითხარი, იმ ჯარების უფროსი აქ წესრიგს
მართლა დაამყარებს?!

რწმუნებული — რასაკვირველია.

ტიტე — მაშ, მერწმუნეთ, იმ კაცის სახით შიოდის ჩვენი დრო-
ის ნაპოლეონი. (შემოდის მდივანი და შემოჰყავს გულთამზე)

მდივანი — ეს ის ქალია, ვისზედაც გესაუბრეთ.

გულთამზე — აქ უზენაესი ძალაუფლების წარმომადგენელი
ვინ პრძანდება?

რწმუნებული — უზენაესი ძალაუფლება ეკუთვნის მომავალ
დამფუძნებელ კრებას, ხოლო მის შეკრებამდე ქვეყანას
განაგებს დროებითი მთავრობა, რომლის რწმუნებულიც ჩე
გახლავარ.

გულთამზე — მერე თქვენ მომავალმა კრებამ რა მოგანდოთ,
ბატონო რწმუნებულო, რევოლუციის გაღრმავება და სისხ-

ლით მოპოვებულ თავისუფლების დაცვა თუ მშვიდობიანი კრების დახვრეტა?!

რწმუნებულნი—ძალიან თავხედად ლაპარაკობთ!

გულთამზე—არა, მე მინდა გავიგო, მენშევიკებმა დროებითი მთავრობის ნება აღასრულეს თუ თვითნებურად ჩაიდინეს ბოროტმოქმედება?!

რწმუნებულნი—ჩვენ მენშევიკებისთვის ნება არ მიგვიცია, რომ კრება დაეხვრიტათ, მაგრამ არც პასუხს მოვთხოვთ.

გულთამზე—მაშ, გაძოაცხადეთ, რომ მთავრობა არ არსებობს და მშრომელი ხალხი, რომელმაც ეს რევოლუცია მოახდინა, შესძლებს მთავრობა შეადგინოს.

ტიტე—ეს რა ალქაჯი ყოფილა! მე საზოგადოდ სიკვდილით დასჯის მომხრე არ ვარ... მაგრამ ეს ქალი რომ დახვრიტოთ, უარს არ გეტყვით. (შემოდის შიკრიკი)

შიკრიკი—ვილაცაა, ბატონო, დიდის რისხვით მოითხოვს თქვენს ნახვას.

რწმუნებულნი—(გულთამზეს) წამობრძანდით იმ ოთახში, ლაპარაკი იქ დავასრულოთ.

გულთამზე—არა, აქ, კარებთან მიცდიან სხვა ამხანაგები. (მდივანი და რწმუნებული გულთამზეს ხელს სტაცებენ)

ეს უხეში ძალადობაა. (მდივანს) თქვენ შემპირდით, რომ შეგობრებს გამინთავისუფლებდით... იცოდეთ, პასუხს აგებთ...

მდივანი—ვისთან?

გულთამზე—მასთან, ვისი უფლებაც მოდის! ხელი გამიშვით, ვერაგებო! არამზადებო! (გულთამზე მიჰყავთ, სცენაზე რჩება შიკრიკი, აპირებს წასვლას და გააღებს კარებს, მაგრამ მორიდებით შეჩერდება. გამოჩნდება ნაცარქექია)

ნაცარქექია—(შიკრიკს) კარები ფართედ გააღე, ხომ ხედავ, ხალხი მომყვება! (შემოდის, იძახის კარებისაკენ) კაკუტა და ქუჩარა, ნუ გწყდებათ ფეხები, თორემ თქვენი მოთურგენა მაინც კი შემიძლია. (შემოდინან ყოყმანით კაკუტა და ქუჩარა თოფფარაჯაში)

ნაცარქექია—(შიკრიკს) სადაა ის ხალხი?

შიკრიკი—გასულა, მოვახსენებ, ბატონო, (მიდის კაბინეტში)

ნაცარქექია—(კავუტას და ქუჩარას) რატომ ჩამოგიწვიათ ეს ცხვირები? ცოტა სარგებლობა გაქვთ ჩემგან!

კაკუტა რა სარგებლობა, აქ მთავრობის ხელში კი გვეყრიდა...

ნაცარქექია—მაშ, სულ იალალზე უნდა იაროთ, ვირისთავებო. კმარა, რაც გზა და გზა ხალხი ძარცვეთ. აქ ქალაქია, მთავრობაა. ხომ ხედავთ, რამოდენა ყელები აქვთ ზარბაზნებს გადმოწეული. წუხელის რომ იმ ზარბაზანმა იგრილა, მაშინ ხომ ყველამ მუცელში ჩაიგდეთ ენა. იმის მერე გახდით ასეთი ვაჟკაცები?!

ქუჩარა რა ვიცი, ის ზარბაზანი, ამბობენ, პროვოკაცია იყო.

ნაცარქექია—რას მეუბნები, შე სულელო, რა იყო პროვოკაცია?!

ქუჩარა—ასე ამბობენ, თორემ, შე არც კი ვიცი, რაა პროვოკაცია.

ნაცარქექია—ჰოდა, რაც არ ვიცი, იმას არ ვიტყვი.

ქუჩარა—აქ აგვეწერავენ, დაგვეწერავენ და სულ ძმარს გამოგვადენენ.

ნაცარქექია—მოლაპარაკება მაქვს, ყვარყვარე თუთაბერი ბრმად არავის. ჩაუვარდება.

კაკუტა—მთავრობას ღონე სულ არ აქვსო.

ნაცარქექია—ვინ ამბობს?!

ქუჩარა—ჩემი მარჯვენი ცხონდა, არ ავეტება აყალმაყალი იმ ჩვენს ჯარში ის სჯობდა.

კაკუტა—ოო, კარგი კედელი იყო.

ნაცარქექია—რა ამეტება, ჩემი პატივისცემა იქ ერთ ღლეში დაკარგეს.

ქუჩარა—ღმერთობა მოინდომე და!..

ნაცარქექია—მაშ, სულ თავით ნიორს ეუნაყავდი? როდესაც ფრონტზე მტერი თოფ-ზარბაზნით მოგვადგა, და ჯარს შეეძახე: აბა, ბიჭებო, აქედან გავიქცეთ, თათრებს დავი არ მოვაკვლევინოთ-მეთქი, მაშინ ხომ მოსწონდათ ჩემი მოხერხება. მერე გზაში რომ წვრილ წვრილი ყაჩაღე-

ბი დაგვხვდა და იარაღის წართმევა დაგვიპირეს, ხომ არ დავანებე და ჩემს ჯარს გავამარჯვებინე. საცვები რომ შემოგველია, სულ განკარგულებას ვაძლევდი გზა და გზა, სოფლიდან ჯოგი გამოერეკათ და მაგ ვირებს ღმერთივით ჩაეუდგი სული. იმოდენა ჯარს სულ თვალში შევსცქეროდი და რასაც მოისურვებდა, სულ იმას ვასრულებდინებდი, მაშინ ხომ დიდ რევოლუციონერად მთვლიდნენ.

კაკუტა—ო, და გაფასებდნენ.

ნაცარქექია—აქ კი, ამაგი სულ წყალში გადამიყარეს.

ქუჩარა—აქ ბოლშევიკებმა იქადაგეს, რომ ეს მთავრობა ღარიბს ნებას არ აძლევს, მდიდარი გაძარცვოსო. მთავრობა აგინეს, შენ კი მთავრობის შეგეშინდა. რატომ შეგეშინდა, აი, სულ ამაზე გაიცივეს გული.

ნაცარქექია—ვის? მე შემეშინდა?

ქუჩარა—სულ თავი რომ დიდედ მოგაქვს, აქ ენის მასალით სხვამ გაჯობა. იმათ ენა გასარსალებული აქვთ, სულ ლექსივით ლაპარაკობენ.

ნაცარქექია—ვინ? ეგება თქვენ მართლა გგონიათ, რომ მე ვინმემ მაჯობა!.. არა უშავს, ერთი აქედან კარგად გადაეუჭირო. (მღელვარედ) რომ ამოვდებ ყველას ლაგანს პირში და დავაჩოქებ, მაშინ იცნობენ ყვარყვარე თუთაბერს, ამ მუხლებზე აკოცებენ. (შემოდინ რწმუნებული, მდივანი, კომისარი—ტიტე ნატუტარი. ყველანი გაფაციცებით დახურავენ კარს, სადაც გულთამზეს ამწყვედვენ. მდივანი თვალს მოჭრავს ნაცარქექიას)

მდივანი—(რწმუნებულს ნაცარქექიაზე) მოსულა. (ყველანი შეხედვენ ნაცარქექიას, მდივანი ჩამოართმევს ხელს ნაცარქექიას) მაქვს ბედნიერება გაცნობო, ბატონო რწმუნებულო, რომ დღეს ამ კაცთან ერთად, ჩვენ მივიღეთ დიდი ლაშქარი.

რწმუნებულნი—(ჩამოართმევს ხელს ნაცარქექიას) ძალიან სასიამოვნოა. თქვენ დროზედ მოეშველეთ მთავრობას.

ნაცარქექია—ქვეყანამ იცის, ბატონო, ჩემი ვაჟკაცობა, რამდენჯერ სახრჩობელას გადავურჩი. რევოლუციამ სწორედ ყელზე მომხსნა თოკი, მარა უარესში კი ჩამაბა. ჯერ ფრონტზე იმდენ ჯარს პატრონობა გავუწიე, რევოლუცია და ჩემი

თავი გავაცანი, მერე იქიდან აქამდე ვატარე გზაზე უგზურზე და ხალხი უკლებლად მოვიყვანე. ეს ყველაფერი ერთმა კაცმა ვქენი... მაგრამ, რისთვის გადავიტანე ამდენი შრომა და გაჭირვება? სულ იმისათვის, რომ თქვენ, როგორც ბენიერ მთავრობას, სამსახური გაგიწიოთ, თუ კი დამიმადლებთ. (აკუტას და ქუჩარას) თქვენ ენა გააქვავეთ.

რწმუნებულნი—(თავისიანებს) მორჩილებით სავსე სიტყვა წარმოთქვა (ნაცარქეჩიას) თქვენი თანა გმირს საკადრისად ისტორია დაათმავებს. თუმცა არც ჩვენ გაკლებთ პატივცემას, თუ ერთგულებას გამოიჩინთ.

ნაცარქეჩია—პატივცემაც არის და პატივცემაც. მე უნდა მოგახსენოთ, რომ პატარა მოწყალეებისათვის კაცს თავს ვერ დავუკრავ.

რწმუნებულნი—თქვენ დანიშნული ხართ მთელი ჩვენი შექარაღებული ძალების უფროსად.

აკუტა და ქუჩარა—ოოო!!

რწმუნებულნი—და თქვენს განკარგულებაშია ის ათი ათასი კაცი, რომელიც ფრონტიდან მოიყვანეთ. ეს ძალა ჩვენთვის ჯერჯერობით საკმაოა, ოღონდ, საქმე ისაა, მუხრუჭი მაგრად მოუჭირეთ, შიგ ბოლშევიკი არ შეუშვათ.

ნაცარქეჩია—ოო, ეს იყო ჩემი ნატვრა. (აკუტა და ქუჩარას) ხომ გესმით?

რწმუნებულნი—ნატვრა? განა ის ჯარი არ გყავთ ხელში გამოჭერილი?!

ნაცარქეჩია—(სიხარულით) ეს რა კარგი მითხარით, ზარბაზნის ტყვიები ხომ ბლომად გაქვთ!

რწმუნებულნი—რამდენიც გინდათ, ჩვენ გვაკლია მხოლოდ ერთგული ხალხი.

ნაცარქეჩია—იმ თქვენს ზარბაზნებს ყელებს სულ არ გავუციებ... სულ დღე და ღამე ვაგრილებ, სანამდე ბოლშევიკებს არ მოესპობ და მთელ ხალხს არ დავაჩოქებ... მანამდე ჩემი მოსვენება არ იქნება. ხომ გესმით! ოღონდ ხელი უნდა შემეწყობ და მაცალოთ. (საერთო აღტაცება)

- ტიტე—(მღელვარეთ) მე ახლა სხვა კაცა ვარ ამის გვერდით.
- რწმუნებული—დღეს რწმუნებულთა არაჩვეულებრივ სხდომაზე მიმდინარე საკითხებს განვიხილავთ და რამდენიმე დავალებას მოგცემთ. (შემოდის შიკრიკი პაკეტით)
- შიკრიკი—გარეთ ჯარისკაცები აყაყანდნენ, ბატონო. იმ ჩვენ დელეგატ ქალს ეუცდით, ხომ არ დაგიტუსაღებიათო.
- რწმუნებული—იმ ქალს... სატუსაღოში გავგზავნით... გადაეცით რომ აწი დელეგატობია გათავდა.
- შიკრიკი—ჰი, ბატონო, ეს პაკეტიც მიიღეთ.
- რწმუნებული—(გამოართმევს პაკეტს და ხსნის) დიახ, ასე გადაეცო.
- შიკრიკი—ჰი, ბატონო, ოლონც, ოლონც... ჯარისკაცები კარებს არ შორდებიან. (შიკრიკი მიდის, რწმუნებული წახსნის პაკეტს და კითხულობს)
- რწმუნებული — ამიერ-კავკასიის ყველა სოციალისტური პარტიების შეერთებული სხდომაა. (მიიღებს თავზე ხელს) ახლა იქ ისეთი რთული საკითხებია... (გადაწყვეტილად ნაცარქექიას) ჩემს მოსვლამდის მდგომარეობას გაგაცნობთ ჩემი მდივანი და აგრეთვე (ტიტე ნატუტარზე) ეს მეგობარი. (გაიხმობს კუთხეში მდივანს და ჩუმად ეუბნება) რაც შეიძლება კარგის მხრით გაცანი ჩვენი მდგომარეობა, ორივე ფეხით ჩავითრიოთ (კარებზე ურტყამს გულთამზე)
- ტიტე—ის ქალი რომ ურტყამს კარებზე?
- რწმუნებული—ნუ გეშინიათ. (ნაცარქექიას) დიდხანს არ გალოდინებთ, ნახვამდის. (მიდის)
- ტიტე—(ნაცარქექიას) მე მოგახსენებთ რა დიდი მომავალი აქვს თქვენს ფარ-ხმალს ქვეყანაზე.
- მდივანი—მე ამ მასალებით დაგიმტკიცებთ, რამდენად მტკიცეა დროებითი მთავრობის მდგომარეობა... თქვენ რა უფრო გაინტერესებთ, საგარეო პოლიტიკა თუ შინაური.
- ნაცარქექია—საგარეოც ვიცი და შინაურიც.
- მდივანი—(შლის და აწყობს ქალაღებს) ჩვენ ვაზნეთებში ყველაფერს არ ვაქვეყნებთ.

ნაცარქექია—(მტკიცედ) ვიცი.

მდივანი—(მოაქვს ქალაღდები) კარგადაა ჩვენი საქმე ადგი-
ლებზე და ცენტრშიც... არც ფრონტზეა ცუდი ამბავი.
(დაუღდებს წინ ქალაღდებს) აი, წაიკითხეთ. (ფანჯარაზე დაეცემა ქვა)

მდივანი—(აღშფოთებული) ხედავ, ამ დეზერტირებს, რას ბედა-
ვენ.

ნაცარქექია—(წაუკითხავად, რიხიანად ფურცლავს ქალაღდებს)

მდივანი—წაიკითხე.

ნაცარქექია—რაო?

მდივანი—ჩაუკვირდი.

ნაცარქექია—(გაღიზიანებული) ამდენ ქალაღდებს რა წაშა-
კითხებს?

ტიტე—(მდივანს) ნუ აწუხებ.

მდივანი—მე ყოველ ცნობაზე მოგცემთ ახსნა-განმარტებას.

ნაცარქექია—რად მინდა შენი ახსნა, მე კურში კი არ
ვჭივარ. კარგად ვხედავ რაც ხდება ქვეყანაზე.

მდივანი—(ტიტეს ჩუმად) ძალიან გამჭირახია, ტყუილების
სათქმელად პირი არც კი დამალებინა. (კიდევ დაეცემა ქვა
ფანჯარაზე)

ნაცარქექია—ეს რა ამბავია?

მდივანი—ჯარისკაცებია, არ იციან თუ თქვენ აქ ზიხართ.

ნაცარქექია—ისეთ საქმეს ვუზამ დღეს იმათ, რომ სორო-
ში ჩამძვრებიან. (კიდევ დაეცემა ქვა. ნაცარქექია შეკრთება) კაკუტა
და ქუჩარა, გაღით კარში და კარგად მიიხედ მოიხედეთ.
(კაკუტა და ქუჩარა მიდიან)

ტიტე—(აღტაცებით) ოო, ასე, კარგია ძალა. (ნაცარქექიას მდივან-
ზედ) მას თქვენისთანა პიროვნებასთან მუსაიფის შნო არა აქვს,
მე კი, მე ბუნებით თვითონაც სარდალი ვარ. მხოლოდ,
ტყუილად სხვებს აყყევი და შეუჩერებლად შევიჭერი ფი-
ლოსოფიაში.

ნაცარქექია—მერე რა ქენი რომ შეიჭერი.

ტიტე—რა უნდა ქნას ჩრჩილიან წიგნებში იმან, ვინც სარ-
დლად გაჩენილა... თუმცა დღეს ყველა გმირი სოროშია
ჩამძვრალი, მარტო თქვენა გყავთ ჯარი... თქვენ, ერთად-
ერთი სარდლი იქნებით და მე თქვენს დაპყრობილ ქვე-
ყანაში წესიერებას დავამყარებ.

ნაცარქექია—(ამყადნიმოხედავს) არავის გესმის? (ტიტეს)
აი, მართლაც სასიამოვნო ლაპარაკი გცოდნია.

ტიტე—ღიახ, ღიახ, მაქვს თქვენთან საერთო... ახლა, იცით, მე თქვენ დიდი საიდუმლო უნდა აგიხსნათ.

ნაცარქექია—აბა, ჩქარა, შითხარი.

ტიტე—რა არის ადამიანი?! ეს არის უდიდესი გამოცანა. ჩემსავით ეს ვის გაუგია ან ვინ ჩამწვდარა ცხოვრების შინაარსში?

ნაცარქექია—გითხრა სიმართლე, მომწონს შენისთანა მეცნიერი კაცი.

ტიტე—მაგალითად, ჩვენ წარმოვიდგინოთ თავშეყრილი აბი ათასი კაცი; ყოველ მათგანს თითო კაცის ღონე აქვს და, თუ ჩვენ მათ ღონეს შევადრებთ, ვლებჯლობთ უზარმაზარ ძალას... მაგრამ ათი ათასი კაცის ჭკუას თუ შევადრებთ, ეს იქნება ვირის ჭკუაზე ნაკლები. და, ამიტომაც, ასე ხდება, —გამოდის საუკეთესო ვინმე და თავის ერთი ჭკუით სულ ყველას იმორჩილებს. ეს ადამიანი არის სარდალი და ეს სარდალი თქვენ ბრძანდებით.

ნაცარქექია—მშვენიერი სიტყვაა. ასე მგონია, მე თვითონ ვლაპარაკობ.

მდივანი—(ქალღი გამონახა) აი, ბატონო, ამ ცნობას უსათუოდ უნდა გავეცნოთ.

ნაცარქექია—არა, შენ გაჩერდი.

ტიტე—რა არის სახელმწიფო? ამის შესახებ მე მაქვს საკუთარი შეხედულება და შემდეგ ვაგაცნობთ. ახლა კი მხოლოდ ამას გეტყვით, სახელმწიფოს დამორჩილების დროს თქვენ ვაამხადებთ ლაშქარს და ძლევამოსილი ჯარით მიადგებით შორეულ საზღვრებს, მაგრამ მე აქ გეტყვით: შესდექ, ნუ გავიმეორებთ ნაპოლეონ დიდის შეცდომას, სჯობს დავისვენოთ და გავიმაგროთ ფესვები, ღიახ, ყველანაირად ფესვები, ძირი და საფუძველი.

ნაცარქექია—რა აზრიანი სიტყვაა! ეს საქმე, რომ მართლად გაკეთდეს, კარგი საქმე იქნება. იცოდე, ოქროს სარაიას აგიშენებ, ჩემს საკუთარს რომ მოვათავებ იმის მერე.

ტიტე—ეს ასე იქნება, მე წინასწარმეტყველივით ვხედავ შენს სახეში უდრეკ ძალას, რომელიც დაეუფლება დიდ სახელმწიფოს... თქვენ იქნებით სახელმწიფოს უფალი, მაგრამ დაგჭირდებათ გვერდით პოლიტიკოსი, მეცნიერი. ასეთი მე ვიქნები. თქვენ მაგრად დაიჭერთ ხელში მოთურგენილ ქვეყანას, მე კი მას სამოთხედ გადავაქცევ. მე ახლავე შემოძლია დავჯდე და დახუჭული თვალით დავწერო ბედნიერ სახელმწიფოს სრული კონსტიტუცია.

ნაცარქექია—სუფთად დაწერე და მაჩვენე.

ტიტე—და როდესაც ეს იდილისტური სამეფო აშენდება, ადამიანებს იმდენი სიხარული ექნებათ, რომ სიკვდილით სასჯელს მხოლოდ ტირილის წინააღმდეგ შემოვიღებთ. ყველა ჯვარს ეცმება ხალხისთვის და ჩვენს სურათებს ოთახებში ჩამოაჭიდებენ იმის ნიშნად, რომ ჩვენ მათი მიწიერი ცხოვრება გავაზეციურეთ.

ნაცარქექია—თუ ეს ჭკუა არ გაგექცა თავიდან, შენისთანა მეცნიერი ქვეყანაზე მეორე არ იქნება. ასე მგონია, რაც ცეცხლის პირად ნაცარში გეგმები მომიქექია, ვითომ ესაა, ახლა მომყავს ცხოვრებაში.

ტიტე—ო, რა საამურია, ზამთარში, შუა ცეცხლთან ნაცრის ქექვა და ფიქრები კაცობრიობაზე, ქვეყნის დასაბამზე და დასასრულზე, და ტირილი და ოცნება...

ნაცარქექია—შენც გიყვარს? (გარედან მოისმის ყვირილი)

ტიტე—მიყვარს. (შემოდის შიკრიკი)

შიკრიკი—ჯარისკაცები მოგროვდნენ, ბატონებო, კარებს ასკდებიან, ქალის განთავისუფლებას მოითხოვენ.

მდივანი—გესმის, სანამდე მიდის მათი უტიფრობა?!!

ნაცარქექია—(შიკრიკს) ასე გადაეცი, რომ თუ ახლავე არ დაფანტულან, ამათი ზარბაზნებით სულყველას გავსრეს. ჯარისკაცებს თავს ვერ ავაგდებინებ. (შიკრიკი მდაბალი სალამით მიდის. ტიტე და მდივანი აღტაცებულნი არიან)

მდივანი—(ტიტეს) როდესაც ეს კაცი ათი ათასი თოფით მოადგა ქალაქს, მე შევეგებე, ახლა კი ენა პირში ჩამაგდებინეთ.

ტიტე—რასაკვირველია.

მდივანი—რაც შენ მაგას უთხარი, (გადაუშლის ქაღალდს) სულ აქა მაქვს ჩაწერილი. ნაპოლეონ დიდი, სახელმწიფოს დაპყრობა, ხალხის მოთურგენა და სხვა... მე, როგორც დემოკრატი, აღშფოთებული ვარ შენი ლაპარაკით.

ტიტე—დიახ, მე და ეს კაცი დემოკრატიზმის ნაჭუჭში ვერ მოვთავსდებით. მართალია, გატეხილად უნდა ვთქვა, რომ სულ სხვა გაქანება გვაქვს. (კარს გადაღებს შიკრიკი. მოისმის ჯარისკაცების ხმა).

შიკრიკი—მუქარა რომ გადავეცი, მთლად შექმა დამიპირეს. მე ვის რა დავუშავე, ბატონებო, ერთი მითხარით, რას მერჩიან. (შიკრიკი მიდის და მიიხურავს კარებს)

მდივანი—(გადაიხედავს ჯანჯარაში) გესმით, ქვევით კარებს ამტვრევენ, დიდი ბრბოა. (გულთამზე ურტყამს კარებს) უკვე აღარ ხუმრობენ (ნაცარქექიას) ხელი გამოიღე, ბატონო, გადაგვარჩინე.

ტიტე—ვიღუპებით, გვიშველე!

ნაცარქექი—(დატრიალებს ოთახში) მეკი გიშველთ, მაგრამ მე ახლა ვინ მიშველის. (თავს შემოპყოფენ კაკუტა და ქუჩარა)

კაკუტა—ქვეყანა რო იქცევა, რა ვქნათ?

ნაცარქექია—რაღაცა ქენით.

ქუჩარა—თავს ტყუილად ხომ არ შევაკლავთ.

ნაცარქექია—შეაკალით, ბიჭებო, მაშ... სულ ყოველთვის მე შევაკლავ თავს?!

ქუჩარა—(კაკუტას) დავიღუპეთ.

კაკუტა—რო შემოცვივდნენ სულ მატყლივით დაგვწიწენ.

ქუჩარა—კარგად გავიხედოთ.

კაკუტა—რო მოგვეკლან? გავიხედოთ, რას იზამ!.. (კაკუტა და ქუჩარა მიდიან. გულთამზე ურტყამს კარებზე)

ნაცარქექია—რა უნდათ იმ უღმერთოებს.

ტიტე—აი, აქ რომ ტუსალია იმის განთავისუფლებას ითხოვენ.

ნაცარქექია—იმისთვისაა ეს ამბები? გაუშვით და გადამარჩინეთ.

ტიტე—(მდივანს) გაულოთ კარი.

მდივანი—(ჩხუმად ტიტეს) მერე აქ ამას შეხვდება და ხომ სულ დავიღუპებით?!

ტიტე—(ნაცარქექიას) იმ შენი ლაშქრიდან ახლა ერთ ასეულს ვერ გააჩენ? (ისმის გარედან მტვრევა)

ნაცარქექია—(მდივანს) კაცო, უაენიაში რომ დაქეცი თავზე, ამ ქვეყნის მთავრობა ვარო, ახლა ერთი ასეულიც არა გყავთ?!

ტიტე—(შეძვრება მაგიდის ქვეშ) შემოდო.

ნაცარქექია—კაცს ქვეყანას მპირდებოდი და ახლა მატ მაძვრენ! ეს რა ცხრა ჭკუის ყოფილა.

მდივანი—გვიშველეთ ვინმემ!

ნაცარქექია—(ამოიღებს რევოლვერს) თქვენ მაინც მოგკლავთ და იქნება ამან დამიხსნას. (მდივანი აღებს კაბინეტის კარებს და მირბის. ტიტე და ნაცარქექია შეშინებული მირბიან იმავე კარებით. შემობრბიან კაკუტა და ქუჩარა. კაკუტას ზურგზე ებლაუჭება ქუჩარა).

ქუჩარა—ბოლოს ხომ მაინც დაგვლუპა ნაცარქექიამ.

კაკუტა—რო მოგვეკლავენ, ახლა კი ვხედავ, ომე, ალალია ჩვენზე, ჩემო ქუჩარა.

ქუჩარა—მწყენია ეს სიკვდილი,

კაკუტა—რას იზამ! (კაკუტა და ქუჩარა ორივენი ცალ-ცალკე იხედებიან ფანჯარაში, ჩამოვარდება სრული სიჩუმე)

ქუჩარა—ბიჭო!

კაკუტა—ბიჭო!

ქუჩარა—ჩვენ რომ გასრესას გვიპირებდნენ იმ ხალხს ეგერ მისდევენ და მთარბენინებენ.

კაკუტა—აქეთაც მათი ბაიბური რო არ ისმის?!

ქუჩარა—მგონია გადავრჩით.

კაკუტა—ვინაა რო გვიშველა!

ქუჩარა—რა ვიცი. ამ ქალაქში ათასი პარტიააო და ერთმანეთი არცერთს არ უყვარსო.

კაკუტა—(კმაყოფილად) გადავრჩით.

ქუჩარა—თუ ახლა კი გადავრჩით, მერე ნაცარქექიას სათოფეზე არ მივეკაროთ.

კაკუტა—რო ვიბრუნებ პირს, ნაცარქექია ჩემ ბუნდლლასაც ვერ ნახავს. (კაკუტა და ქუჩარა მიდიან. კაბინეტის კარებით გამოდის

გულთამზე, გამოჰყვება ნაცარქექია. კომისარი და მდივანი იმავე კარბიდან ფრთხილად თავს გამოჰყოფენ.)

ნაცარქექია—წადი ის ხალხი ჭკუაზედ მოიყვანე, თუ ქალი ხარ, ასე უთხარი, ყვარყვარე თუთაბერი ჩემი ძველია-თქვა, ხომ გესმის? არ დამაფეთონ, თორემ რაღაცას ვიზამ.

გულთამზე—მე თუ დამიჯერეს, ამ ფანჯრიდან გაგაბრძანებენ.

ნაცარქექია—რას ამბობ? აქედან რომ გადამაგდონ, მიწაზე სული არ დამყვება.

გულთამზე—ო, განა ასე გეშინია?

ნაცარქექია—უყურე ამას! მე შენთვის ოქროს ლოგინს ვამზადებდი და შენ უფსკრულში მაწვენ?

გულთამზე—(ტიტეს და მდივანს) მოდი, ნუ თუ ეს თქვენი ბელადია?

მდივანი—ეს დიდი ლაშქრის მპყრობელია, ჯარიც ისე მორჩილი ჰყავს, რომ დროებითი მთავრობა იცნო.

ტიტე—ასეა... ოლონც, ქალბატონო, ჯერ ის ხალხი დააშოშმინე, უბედურებას გვიპირებენ.

გულთამზე—მერე, რატომ აგვიანებენ, თუ რამეს გვიპირებენ, (იძახის კარებში) ეე, ამხანაგო! (დუმილია, ტელეფონი რეკავს)

მდივანი—(ისმენს ტელეფონში. ტიტეს და ნაცარქექიას) ეჭვ ჭიდევ ახალი ამბავია. (შემოდის შიკრიკი)

გულთამზე—(შიკრიკს) ხალხი სად არის, ამხანაგო?

შიკრიკი—ახლა მე თვითონ არ გაგიშვებ. ხომ ხედავ შენი გულისათვის როგორ მცემეს, ისინი კი ეროვნულმა რაზმებმა გადარეკეს.

გულთამზე—მაშ, ისევ ხაფანგში დავრჩი. (უტბად მდივანს) ბატონო, მე ხომ ტყვე არა ვარ, უბრძანეთ, რომ კარი გააღონ.

მდივანი—(ტელეფონში) მაშ, სასახლეს ვინ ჩაიბარებს? მერე, რა ვუყოთ იმ ათი ათას კაცს, ყვარყვარე თუთაბერმა რომ ფიცით დაგვიმორჩილა.

ნაცარქექია—მე მაქ რატომ მახსენებ!

მდივანი—ბოლშევიკებს პეტროგრადი აუღიათ. დროებითი მთავრობა გაპარულა.

ტიტე—(დახვეს მანდატს) მერე, მე ხომ მტყუანი არავისთან არა ვარ.

მდივანი—რწმუნებული ამბობს ჩემი მოვალეობა მოხსნილიაო.

გულთამზე—(ნეტარებს) მაშ, ახლა ჩემთან მოდიტ, მოდიტ, რა, გეზინიათ? ახლა მივხვდი, ასე უცბად, რად წავიდნენ ჩემი ამხანაგები, ალბათ, ქუჩაში ჩვენი ძალები ირაზმება ხელისუფლების შესადგენად. (ნაცარქექიას) შენ კი ვისი ჯარების უფროსი ხარ?

ნაცარქექია—დამნიშნეს... და... არ უშველათ.

გულთამზე—სხვა რა იციტ, სთქვით, გაბედვით.

მდივანი—აქაური სოციალისტური პარტიები ამიერკავკასიის მთავრობას აღგენენ.

გულთამზე—(შეკრთება) მიჰქარავ!

მდივანი—ქალაქი დაიკავეს.

გულთამზე—მაშ არ თავდება ჯამბაზობა?!

მდივანი—(ნაცარქექიას) მე მგონია ქალაქი ისევ შენს ხელშია. შენოდენა ლაშქარი არავის ჰყავს.

ტიტე—რასაკვირველია.

მდივანი—ამ სოციალისტების ამბავი მე მკითხე. კუდს ეშმაკსაც გადაუსკვნიან.

ნაცარქექია—რომ ატროიალებტ მაგ ენას, ახლა, არ იციტ, რომ მასე იქნება?

გულთამზე—განა ამასტან შეტანხმება იმატ უშველის?

ტიტე—(ნაცარქექიას) ეს დრო მაინც შენია და მოიხმარე, გეგმას მე მოგცემ.

ნაცარქექია—შენი გეგმა რად მინდა, როგორც არ უნდა შეიცვალოს მთავრობა, სულერთია, ვინც იქნება, თავი მე უნდა დამიკრას.

მდივანი—მართალია, ბოლოს მაინც შენ გადაწყვეტ ამ ქალაქის ბედს.

გულთამზე—(თავისთვის) განა მართლა ქალაქის ბედს ეს ათამაშებს?.. (რბილად) ყვარყვარე! თქვენ არ შეგიძლიათ გამაცნოთ თქვენი გეგმა, შე, ძველ მეგობარს.

- ნაცარქექია—(ღვლას და მაგრად უჭერს ხელს) არ შემოდლიან რომ დაგიშალო... არაფერს არ დაგიშალო... არა...
- გულთამზე—(ხელს წართმევს) დაიცა, ხელი მომაშორე.
- ნაცარქექია—ბლერო კი არ მჭირს.
- გულთამზე—არა, რა საჭიროა, ისეც კი უნდა დანიჯეროთ, რომ მე თქვენთან მაკავშირებს ძველის-ძველი გრძნობები.
- ნაცარქექია—გახსოვს, შენ ცეცხლმოკიდებულა?!!
- გულთამზე—როგორ არა, მას აქეთ სულ გეძებდი.
- ნაცარქექია—მერე, ვერ მნახე, შე დაკარგულა?!.
- გულთამზე—აკი აგერ მოულოდნელად გნახე.
- ნაცარქექია—ერთია ზღაპარში შენისთანა ქალი, მეორეა სიზმარში, და ცხადში მარტო შენა ხარ და შენ.
- ტიტე—(ნაცარქექიას) შენ ამ ეშმაკს რომ აპყვე, ქალაქს მოგასპობინებს.
- ნაცარქექია--იქით, თორემ თავს სკვინჩასავით წაგწყვეტ! (მღივანი და ტიტე ერთმანეთს ეჩურჩულებიან)
- გულთამზე—ახლა, ჩვენი სიყვარული რომ კარგად დაგვირგვინდეს...
- ნაცარქექია—ოჰო, ჰო, ჰო... შენს მკლავზედ მატუსელასავით უნდა დავბერდე, იმდენ ხანს უნდა ვიკოტრიოლო.
- გულთამზე—რა ბედნიერებაა, მხოლოდ ჯერ ჩვენი ფიქრები შევაერთოთ.
- ნაცარქექია—ფიქრებს მე სულ კოლოფივით მოგარკებ. ოღონდ ცოცხალი თავი მომე.
- გულთამზე—ახლა მითხარო: შენ ჯარი გყავს?
- ნაცარქექია—ჩემოდენა ჯარი კიანჭველასაც არ ჰყოლია. ფრონტიდან რომ მომყავდა, რამ თოვა და წვიმაო იძახოდნენ...
- გულთამზე—ყველაფერი გამიმხილე, მე ქალი ვარ, მართალია, მაგრამ კაცებზე უფრო მიყვარს დიდ ამბებში ჩარევა.
- ნაცარქექია—ეს კი, მარა, იცოდე, კაცებთან რომ დაგინახო გავლილი, ისე ჩაგავლებ მაგ თმაში ხელს და ისე გაგწეწავ, შენი კვილი ცას ესმოდეს.

კულთამზე—არა, მამაკაცებიდან მხოლოდ ორ-სამ ბოლშე-
ვიკს ვიცნობ, სხვას არავის.

ნაცარქექია—რაო? რაც შე იმგენმა გუშინ საქმე მიყვეს,
ბოლშევიკს რომ დაელაპარაკო ძველი ბალიშივით გაგშლი.

კულთამზე—(უკან დაიხვეს) მაშ, აღარ მომეკარო.

მდივანი—(ტიტეს) ეს ქალაქი გადარჩა.

ტიტე—ოო, ჩვენი საუკუნე ჭკუიანია, ახლანდელ გმირს ქა-
ლის ალერსი ვერ ატყუებს.

ნაცარქექია—(უახლოვდება კულთამზეს) ფუნთულა!

კულთამზე—აწი შენთვის ეკალი ვარ.

ნაცარქექია—ჩემო სულის კვარაქუნჩხა.

კულთამზე—ამდენმა ბრმამ თავი როგორ მოიყარა შენს
ხელში.

ნაცარქექია—ჩემო ბოლო გაშლილო გვრიტო!

კულთამზე—რა დაპირებით მოატყუე, ნეტავ ვიცოდე.

ნაცარქექია—ხატივით ნუ შემირიხხდი.

კულთამზე—ვნახავ. ის ჯარი შენვე გეტებდეს! გასაწეწად.

ნაცარქექია—ასე რამ გაგამწარა. ჩემი საქმე შენთვის ყო-
ფილა მოწყობილი. ის ლაშქარი გუშინს აქეთ ბოლშევიკურ
გუნებაზეა.

კულთამზე—როგორ, ხომ არ გაგაძევეს იქიდან!

ნაცარქექია—არა, ახლა ბოლშევიკურად რომ გამოვიწყო
პირი და იქ დავბრუნდე, გუშინდლამდე რაც იყვნენ, ორჯერ
მეტ პატივს აწი მცემენ.

კულთამზე—მაშ, ლაშქარი არ გყოლია.

ნაცარქექია—საქმე, ჩემო მოპოვებულო, ასეა: აქ ისინი ქუ-
ჩების ქორმა გადარია და ბოლშევიკური პროგრამა მოძთ-
ხოვე!, მაგრამ მე ვერ დაუფქვი და დღეს პანლური მომაცო-
ლეს... ახლა, ცოტა ბოლშევიკურ ლაპარაკში მინდა გაწაფ-
ვა. შენ ვერ მასწავლი?

კულთამზე—როგორ არა.

ტიტე—(მდივ. 5ს) ერიჰა, გესმის?!

მდივანი—(ნაცარქექიას) მაშ, აქ ტყუილებით დაჯექ სარდლის
ადგილზე?

ნაცარქექია—რაო?

ტიტე—ათი ათასი მყავსო, რომ ამბობდი...

მდივანი—თუ გიპანლურეს ახლა ამხელ?

ნაცარქექია—ასი წყალობა რომ შემპირდით? ჩემ პურ-მა-

რილზე მპატიჟობდით, ვირის თავებო? ორი ერთგული კაცი

რომ მომყვა, ამირანის გოშეებივით, სად დამილუბეთ?

გულთამზე—როგორ არის დაწყობილი ლაშქარი?

ნაცარქექია—წესიერად.

გულთამზე—ძალა აქვთ?

ნაცარქექია—ამ ქალაქს სულ მიასწორ-მოასწორებენ.

გულთამზე—საით დგანან?

ნაცარქექია—ქალაქის აღმოსავლით.

ტიტე—(მდივანს) რა ვქნათ?!

მდივანი—(ტიტეს ჩუმად) ვაცნობოთ ახალ მთავრობას, ესენი

გზაზე დააკავეთ, საქმეს ვიშოვი.

გულთამზე—(დაადებს მზარზე ზელს ნაცარქექიას) შენ შეგიძლია

იქ მალე მიმიყვანო?

ნაცარქექია—ასე მზარგადახვეული თუ წავალთ, გზას ვერც

კი გავიგებთ, ისე მივალთ. (მიღიან)

მოქმედება მეოთხე

მაზრის რევეკომის შენობა, ბალკონიდან კიბე ეშვება მოედანზე.
პირველი და მეორე გლეხი მოედანზე შეხვდებიან მესამე
და მეოთხე გლეხს.

- 1-ლი გლეხი—რევეკომი აქ სად არის?
3-მე გლეხი—ჩვენც ის გვინდოდა. აქ არის და შიგ ვერავინ
ვერ ვნახეთ.
2-რე გლეხი—ეჰ, გლეხიკაცის საშველი არ ყოფილა.
3-მე გლეხი—თქვენ სადაურები ხართ?
1-ლი გლეხი—ქარიატადან ამოვედით.
4-ე გლეხი—რა მოგივიდათ?
1-ლი გლეხი—ტყეში დარჩენილ ბრბოებს მენშევიკებიდან
იარალი შერჩათ და ახლა გვაწიოკებენ.
2-რე გლეხი—სწორედ გითხრათ, უსაშველო გვქირს.
3-მე გლეხი—რა ვიცი, მე ასე გამიგია, რაზმი წამოვიდა
თქვენსკენ ყაჩაღების ასალაგმავადო.
1-ლი გლეხი—ყვარყვარე თუთაბერმა ჩამოიარა, მარა რად
გინდა, ვინც საწყალი ნახა ზურგზე ბოლი აღინა და ყაჩა-
ღებს კი თავზე ხელი დაუსვა.
3-მე და 4-ე გლეხი—როგორ?!!
2-რე გლეხი—ყველა თავის რაზმში მიიღო.
4-ე გლეხი—ეს რა საქციელია?
1-ლი გლეხი—თუ ძმა ხარ, არ გამაცხადო, ასე ამბობენ:
ყაჩაღების თვითონ შეეშინლაო.

3-მე გლენი—რა ვიცი, აქ რომ ძალიან ვაჟაკობს?!

1-ლი გლენი—მაშ, ერთს გეტყვით.

3-მე და 4-ე გლენი—ჰო, სთქვით, ნუ გეშინიათ.

1-ლი გლენი—იმ ყვარყვარეზე საჩივლელად მოვედით სოფ-
ლელები.

3-მე გლენი—კარგი საქმეა, მაგრამ თავმჯდომარე ავად არის,
ვისთან უჩივლებ!! (ხმაურობაა. შემოდინ მესხეთე და მეექვსე გლენი)

4-ე გლენი — მაქვთ რა ჩოჩქოლია?

5-ე გლენი — ყვარყვარე მოდის, ხალხი დაუჭერია.

3-მე გლენი — ეჰ, შეარცხვინა ღმერთმა, მაზრა ააწიოკაო,
ამბობენ.

4-ე გლენი — მაგის წამალი რევეკომიდან გამოვა.

2-რე გლენი — ეს როდის იქნება?!

6-ე გლენი — სულერთია, ყვარყვარეს ვერავენ დააქრის ყუ-
რებზე ხაზს.

2-რე გლენი — რატომ?!

6-ე გლენი — ხელმწიფე მაგას გადაუგდიაო.

5-ე გლენი — კი, ასე ამბობენ, დიდი ბადეები გაუგლეჯიაო.

2-რე გლენი — აბა, გავეცალოთ ამ მოედნიდან. (გლენები აჩქა-
რებული გადიან. შემოდის ნაცარქექია თავიდან ფეხებამდე შეიარაღებული)

ნაცარქექია — (ეძახის) დაურთეთ თოფის კონდახები, ისე
მოსცხეთ, რომ დაწყნარდნენ. (ისმის ჩოჩქოლი) ეს რა ღრიან-
ცელია, კიდევ ატყდნენ! შენ, ჰეი, მაგას თავი გაუხეთქე და
მაშინ შეუშვებს შიგ ახალ-ახალ ცხოვრების აზრს. ოო, შე-
დენეთ იმ სარდაფში, კარი გამოუხურეთ. მორჩა. (თავისუფლად
ამოისუნთქავს) რა გლახაა ხალხის სიბნელე, რამდენიც არ უნ-
და უჩაჩქუნო თავში ვერაფერს ვერ შეაგნებინებ. (შემოდის პირ-
ველი რაზმელი)

1-ლი რაზმელი — ერთი ბებერი კაცია შეპყრობილი, მეწის-
ქვილე ყოფილა. ასე იძახის: ყვარყვარე თუთაბერის ძველი
მასპინძელი ვარ და ნუ მომკლავს, ღმერთი იწამოსო.

ნაცარქექია — იმ მეწისქვილეს უთხარი: აქ მალე მოგა-
კითხავს ქალიშვილი და შენს საქმეზე ჩემთან მოგოგმანდე-

ბა-თქვა. (პირველი რაზმელი მიდის. შემოდის ორი რაზმელი ზურგზე ბარგით)

მე ბარგე — ეს რევეკომში შევიტანოთ?

ნაცარქეჩია — ეს ხომ ჩემი ამორჩეულია, სადაა სხვა საქონელი.

მე ბარგე — იქაა მთელი ურემი.

ნაცარქეჩია — ჰო და, ის შეიტანეთ რევეკომში, ეს მე მაჩუქეს მუშათა კლასს რომ ვემსახურები, იმისთვის... (ანჩხლად) და ჩემი საქონელი მიგაქვთ რევეკომში, თქვე თვალდაფსებულებო?

მე ბარგეები — აბა, სად წავიღოთ?!

ნაცარქეჩია — თავ-აბრაგებს მიაბარეთ. მხოლოდ წვრილმა აბრაგებმა არ დაინახონ. (მე ბარგე აპირებს წასვლას) დაიცადე, წადი ის ქურქი მოიტანე, თავადი შეიღმა რომ მაჩუქა.

მე ბარგე — იმ ქურქს თავ-აბრაგები ერთმანეთში იყოფენ.

ნაცარქეჩია — რაო, ჩემს ქონებას იყოფენ ის პირძაღლები?! წადით, უთხარით, თავი თხლეზედ არ დამაჭერინონ, თორემ ერთმანეთს ვერ გაასწრებენ, ჩქარა ორივე აქ მომგვარეთ.

მე ბარგეები — კი, მარა, ეს სად წავიღოთ?!

ნაცარქეჩია — კარგი, მე თვითონ გაჩვენებთ მაგის ადგილს. (ყველანი მიდიან. შემოდის გულთამზე და რევეკომის თავმჯდომარე)

გულთამზე — მამის დაპატიმრება მაცნობეს და გამოვეშურე. მაშინვე კი ვიგრძენი, რომ სრული გაუგებრობის მსხვერპლია ის საწყალი... რა უნდა შემთხვეოდა მოხუცს და, მართლაც, ვხედავ. მთელი მაზრა არეულია.

რევეკ. თავმჯდომარე — მე ცენტრში დამიძახეს, ამხანაგო გულთამზე, და გზაზე, აქეთობისას, ავად გავხდი, არაფერი არ ვიცი.

გულთამზე — ერთი ამხანაგი მოდის ამ ამბების გამოსარკვევად — ძველი მეგობარია, ფრონტზე ერთად ვეწეოდით ფარულ მუშაობას.

რევეკ. თავმჯდომარე — ეჰ, ყველაფერი ჩემი მოადგილის ბრალია. რაზმში ყაჩაღები მიუღია და ჩანს თვითონაც მათი გავლენის ქვეშ მოექცა.

გ უ ლ თ ა მ ზ ე — ეტყობა ეს თქვენი მოადგილე მათრახს უსამართლოდ ატრიალებს, ბევრ პარტიულ ამხანაგსა აქვს ზურგი აჭრელებული.

რ ე ვ კ . თ ა ვ მ ჯ დ ო მ ა რ ე — ვნახოთ, ვნახოთ, ყველაფერი გამოირკვევა. (მიდინ რევკომში. შემოდის ნაცარქეჩია)

ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — ხალხი თავის მტერია, თუ არ მოწყესე, უჭკუო საქონელივით ხრამში გადავარდება... თუ შნო გაქვს, ჯოხს თვითონ მოქცემს, ოღონდ ძალიან ჭკვიანად უნდა დარტყა. (შემოდის პირველი რაზმელი)

1-ლი რ ა ზ მ ე ლ ი — იმდენი ხალხი ერთ სარდაფში არ ეტევა!..

ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — კარი ხომ მიუხურე!..

1-ლი რ ა ზ მ ე ლ ი — როგორ არა!

ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — მაშ, თუ კარი მიუხურე, დაეტევა აწი, აპარას იზამს?!

1-ლი რ ა ზ მ ე ლ ი — სასუნთქავ ფანჯარას მაინც გაუღებ, თორემ სულს ვერ ითქვამენ.

ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — მერე, იქიდან რომ გადმოცოცდნენ? არა, მიხურე!

1-ლი რ ა ზ მ ე ლ ი — ვინც სუსტი გულისაა, იმ სარდაფში მოკვდება.

ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — სუსტი გულის პატრონი პროლეტარიატს რად უნდა?! მეტ ტვირთად დააწევა. ახლა, ეს მითხარი: გინდა პროლეტარიატი რომ შეწუხდეს?

1-ლი რ ა ზ მ ე ლ ი — არ მინდა.

ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — აბა, დადექი შენს ადგილზე.

1-ლი რ ა ზ მ ე ლ ი — კარგი, დავდგები. (მიდის. მეზარგეს შემოპყავს პირველი და მეორე აბრაგი)

მ ე ბ ა რ გ ე — აი, ბატონო, ის აბრაგები მოვიყვანე!

ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — (აბრაგებს) აქეთ დადექით, ჩვენება უნდა ჩამოგართვათ.

ა ბ რ ა გ ე ბ ი — ბრძანეთ. (მეზარგე მიდის)

ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა — ამ სოფელ-ქალაქს რომ მიდგომიხართ და ბუდეში კვერცხს არ უშვებთ, რას მიპასუხებთ?!

1-ლი ა ბ რ ა გ ი — შენი წყალობაა, რასაც ვკამო.

2-რე აბრაგი — მართალია, ცხრა კუკის ხალხი ტყიდან დაგვაბრუნე... ზოგი საწყალი მენშევიკი გლახა ნწყერივით ჩამორჩა გაქცეულ მთავრობას და ჩვენთან ამოიძუა კული. ყველას კარი გაგვიღე, რაც აბრაგები გენახე.

ნაცარქექია — ჰო და ახლა კოჭებს მისინჯავთ, მაგრამ მე თქვენი სულ არ მეშინია, არ მეშინია...

1-ლი აბრაგი — რას გისინჯავთ. შენ რომ შენი თავგადასავალი გვითხარ? იმაზე ყველამ დაუმატა რაც იცოდა და ერთ დღეს თავიდან ბოლომდე რომ მოვეყვით შენი საქმენი, ვილაცამ თქვა სხვას რომ მაგის ნახევარი ექნა ძეგლს დაუდგამდენო.

ნაცარქექია — ძეგლს მიღვამენ?!

აბრაგები — კი, ასე თქვა ვილაცამ.

ნაცარქექია — მაშ, თუ ღირსი არ ვიყო ძეგლს რატომ მიღვამენ.

1-ლი აბრაგი — ახლა იმის სათქმელადაც მოვედით, თურმე, წითელი ჯარი მოდის და, იმისთანა დიდი ბოლშევიკები მოუძღვებიან... ქვეყანა რომ შეუძრავთ და მეტორეები ჩმახავენ, ყვარყვარე თუთაბერს გაკოჭავენო.

ნაცარქექია — მერე?

1-ლი აბრაგი — ჩვენ შენი იმედი გვაქვს.

2-რე აბრაგი — მთელი ჩვენი ბიჭები საფარ-კედლად შენ გიყურებენ.

ნაცარქექია — მაშ, წადით და რაზმელებს უთხარით, მოედანზე ხალხს ათქმევიონ, რომ (უთითებს) იმ დიდი ლოღისაგან ჩემთვის ძეგლის გამოთლა უნდათ.

აბრაგები — რატომ?!

ნაცარქექია — როცა გაიგონებენ, თვალში ნაცარს ვერ მომაყრიან. ასეა... ხომ გესმით?!

აბრაგები — კი გვესმის.

ნაცარქექია — მაშ, წადით.

1-ლი აბრაგი — ბოლშევიკებისაგან ხომ დავგიფარავ?!

ნაცარქექია — წყნარად იყავით რწყილებივით.

აბრაგები — ვიქნებით.

ნაცარქექია — ქვეყანას არ ათქმევინოთ, ყვარყვარე თუთა-ბერს ვირები ვერ მოუთურგენიაო. (აბრაგები მიდიან)

ნაცარქექია — (აპირებდა რევეკომში შესვლას, მობრუნდება) ეს ვინ არის?! ქალი კი არა მზის უნახავია. (შემოდის ქალი) შენ ვინ ხარ?

ქალი — მე რევეკომში მაქვს საქმე.

ნაცარქექია — ჰო და, თუ რევეკომში მიხვალ, აგერ ვარ.

ქალი — მე გთხოვთ გაანთავისუფლოთ ერთი უსამართლოდ შეპყრობილი ადამიანი.

ნაცარქექია — შეიძლება.

ქალი — ოჰ, როგორ მაღლობელი ვარ, სულ უდანაშაულოა.

ნაცარქექია — ვინ არის, ბრძანეთ და ამ წუთში გავანთავისუფლებ. ის კი არა, სული რომ მთხოვო, ამ ყელიდან ამოვიღებ და მოგცემ. (უახლოვდება ქალს)

ქალი — (უკან დაიხვეს) ის ჩემი ქმარია.

ნაცარქექია — ქმარო!! ეს სხვა საქმეა. ის დიდი დამნაშავეა. მე ახლა კანონს ფეხს ვერ გადავადგამ იმისთანა კონტრ-რევოლუციონერის გულისთვის.

ქალი — რას ბრძანებთ, სულ მთლად მართალია.

ნაცარქექია — (უახლოვდება) ის ვითომ არ გყოლიათ, ისე უნდა დაივიწყოთ.

ქალი — ვინ დავივიწყო, შე მხეცო, ა, ეს რა პასუხია, ჩემი ქმარი დავივიწყო, შე არამზადავ?!!

ნაცარქექია — შენ ვის უბედავ ასეთ სიტყვას, თუ შენ გგონია ისე მომწონხარ, რომ ჩემს თავს და მთავრობას გაგაღლანძღვინებ?! მე რომ ქალი მიყვარს და ვუყვარვარ, იმის გვერდით რომ გაჩერდე ჯოჯოხეთის მაშხალად გამოჩნდები.

ქალი — ა, მე ვხედავ, რომ თქვენ დასცილით ჩემს თხოვნას... მაგრამ, როგორც გავიგე, მე მარტო არა ვარ ამ ყოფაში. დღესვე მოვადგებით ყველანი რევეკომს და ხმამაულა მოვითხოვთ საპართალს. ვნახოთ. (მიდის)

ნაცარქექია — (დუმბილის შემდეგ) ქალს როდესაც ვექორქო-შები ჭკუა მეზნევა, თორემ იმ ქალმა ახლა იმისთანა სიტყვები მკადრა, უსათუოდ უნდა დამეტუსალებია. (გაივლის)

ეჭ, ეს მაზრა ხომ კარგად მივასწორ-მოვასწორე. აწი შევალ ჩემს რევეკომში და, იცოცხლე, ყვარყვარე თუთაბერო, ერთი ათად გამოაჩინო შენი ნამოქმედარი. (მიდის რევეკომში. შემოდის კაკუტა, ქუჩარა და ლირსა)

ქუჩარა — ე, კაკუტა, ხედავ, კაცო, სად მიდის ჩვენი ნაცარ-ქექია?

კაკუტა — მისაკარებელი პირი რო არა გვაქვს?!

ქუჩარა — რა ვიცოდდი, მავის ბარი თუ ამდენს იმუშავებდა.

კაკუტა — ო, რას იზამ. კაცნი ვართ. ვუთხრათ ჩვენი ნაბატონარის ნამოსახლი რო მოგვცეს.

ლირსა — ჰო, უთხარით, კაცებო, გაჭირვებულებისათვის ახლა თენდებო და ჩვენზე გაჭირვებული ვინ არის, რაღაცა თითო ხელისდადება ადგილი გაქვთ, იმაში თესლის ჩაგდებაც არ ღირს. (კაკუტას) თუ მეტი მოხერხება არ გქონდა, შე საწყალო, რას იკიდებდი ჩემს ცოდვას?!.

კაკუტა — ასეა, ჩემო ლირსა.

ლირსა — უბედურებად მე ჩემი სიობლე მეყოფოდა.

კაკუტა — ო, რას იზამ.

ლირსა — როგორ რას იზამ, მგელივით კაცი ხარ. თუ ხელს გამაიღებ, შენისთანა ჩვენს სოფელში ორიც არაა.

კაკუტა — ქალი შენა ხარ და ყველაფერი კი იცი...

ქუჩარა — (ხარბად უყურებდა მათ) რა ექნა, ჩემთვის არ მოინხა ასეთი უბატრონო და ობოლი... ქალის ჭირისუფალმა, თუ შეგატყო რომ მჭადი გიჭირს, მაჭანკალს კეტით გამოგიგდებს... არა და, მეც მინდა ერთი გულის გამთბობი.

კაკუტა — რას იზამ, კაცნი ვართ...

ქუჩარა — (იხედება რევეკომისაკენ) თუ კარგი თვალით გადმოგხედა ნაცარქექიამ ჩემი კერიაც დაინთება.

ლირსა — რატომ არა, მიდით და თხოვეთ, კაცებო, ხომ იყო თქვენი ამხანაგი!

ქუჩარა — არა, იმას ჩვენზე დიდად თავი სულ კი მოქონდა. კი, კი მოქონდა.

ლირსა — (კაკუტას) აბა რას გამომიჭედე, ჩემო კაცო, ყური, ამხანაგი იყოვო.

კაკუტა — არა, ღონით მე ყოველთვის ვაჯობებდი, მარა, რას იზამ!

ქუჩარა — ხერხი რომ არ ჰქონოდა ვაჯობებდით, მარა რაც ზევეთაა ორი იმდენი მიწაშია და მიწაში ეძიე შენ, რას მონახავ.

კაკუტა — კი, ძირს გამოვითხრის.

ქუჩარა — მე ახლა აქ სულ შენი იმედითა ვარ, ცოლიან კაცს რომ გნახავს, პატივს დაგდებს.

კაკუტა — კი, პირდაპირ ჩვენს იღბალზე დაწვა და დაანაცარტუტა ი ჩვენი ნაბატონარის მიტოვებული ოდა სახლი.

ქუჩარა — იქ ერთი კუთხე რომ მოგვიგდოს, მეტი რად გვინდა.

კაკუტა — მართალია, უნდა მოგვიგდოს, ჩვენც კაცნი ვართ.

ქუჩარა — ჰო და, რასაც მოგვცემს, იცოდე, ორივეს უნდა გვერგოს.

კაკუტა — კი, გერგება. (ნაცარქექია გამოდის რევეკომიდან და ნელ-ნელა ვშვება კიბეზე)

ნაცარქექია — გულთამზე მოსულა და ხოხობივით ზის თავმჯდომარის ოთახში. მეც ეშმაკი ვარ, იქ აღარ შევეფეთე. ასეა, მე რომ მკითხონ, სიყვარული მახეებში ძრომია. თუ გააბი ქალი, ბულბულს შეარცხვენს ისე ტკბილ გალობას დაგიბერავს, მაგრამ თუ გაგაბა ქარცეცხლს შემოგიკიდებს. (თვალს მოკრავს კაკუტას და ქუჩარას) ესენი, ახლა, აქ სად გამოჩნდნენ ძველი მთვარესავით.

კაკუტა და ქუჩარა — ბატონო ყვარყვარე.

ნაცარქექია — ვინა ხართ? როდის გაჩნდით ქვეყანაზე. (ზურგს შეაქცევს)

კაკუტა და ქუჩარა — ბატონო, ბატონო ყვარყვარე!

ნაცარქექია — ვინ მიბედავს ბატონის დაძახებას. რეველუციონურ ბრძოლაში კაცი ჩამტოვეთ, უნამუსოდ გაიპარეთ და ახლა აქ მობედეთ მოსვლა?

ქუჩარა — შეეცდით რომ გავიპარეთ, მაგრამ ახლა ძალიან გავგიჟირდა და ისევ შენ დაგიკარით თავი.

ნაცარქექია — გავიჟირდათ?!

ქუჩარა—აა, ეს საცოდავი კაკუტა უღელში გაება. ქალი ითხოვა და ჩვენი ნაბატონარის ნამოსახლი გვინდა რომ გთხოვოთ. ხომ იცი, რა ძნელია, როცა კაცს უღელი აქვს კისერზე და მჭადი საძებარია.

ნაცარქექია—ამ გლახას ვინ მისცა ქალი?!

ქუჩარა—(ჩუმად) სეფისკვერივიდაა ეს უპატრონო.

ნაცარქექია—მანახეთ, ეგება მეც მომეწონოს (წინ გამოსწევენ ლირსას) ესაა? ტფუ... მგელს დააფეთებს!

კაკუტა—უპატრონო და ობოლი რო იყო, იმიტომ მომცეს.

ნაცარქექია—ამის შეყვანას იმ ფაცხაში, ქვა რომ შეგედო ის გერჩია.

ქუჩარა—რატომ, რაც უნდა იყოს თბილია.

ლირსა—თქვენს იქით გზა არა გვაქვს, ბატონო, იმ ეზო-გარემოში ოც წელიწადს ვემსახურებოდით ბატონს და ახლა კი გვეკუთვნის ერთი კუთხე.

ნაცარქექია—გაჩუმდი, შენი ხმა არ გავიგონო (შემოდის პირველი რაზმელი)

1-ლი რაზმელი—რაზმელებმა შემოგითვალეს, ამხანაგო, ძეგლს ჩვენი ხელით დაგიდგამთ, ოღონდ გვიშველეო.

ნაცარქექია—რა მეზი მოელანდათ?

1-ლი რაზმელი—გზატკეცილზე წითელი ჯარი გამოჩნდა. პასუხისმგებელი ამხანაგები მოუძღვებიან და კალთა დაგვაფარეო.

ნაცარქექია—კალთა თუ არ ავიკაპიწე, ამდენი ოხერი ერთ ლელეში ჩამიტანს. წადი, უთხარი იმ რაზმელებს ჩემი სახელი არ ახსენოთ, თორემ, რაც დღემდე დაგაკელით, აწი გაგშოლტავთ-თქვა. (რაზმელი მიდის)

ქუჩარა—გმსხედ წყრები, ბატონო ყვარყვარე, რა გაქვს ახლა შენ ასაკრიჭინებელი.

ნაცარქექია—რომელ ურემს აწევს ჩემოდენა ტვირთი.

კაკუტა და ქუჩარა—რაო?

ნაცარქექია—ბოლშევიკებს ნაცარი კი არ მოაქვთ საქე-ქავად! საქმე იქნება.

ქუჩარა—ბოლშევიკებს, თურმე, ერთი კალაპოტი მოუტანიათ, ვინც პატარაა, იმაზე გაადიდებენ და, ვინც დიდია იმაზე დაამოკლებენ. რაც არ უნდა იხტუნო, თურმე, იმ კალაპოტს ვერ გაექცევი.

ნაცარქექია—მაშ, მეც თქვენთან გამასწორებენ?

ქუჩარა—(კაკუტას) ა, მგონია, ვერ ვთქვი კარგად.

ნაცარქექია—თქვენც იმ დიდ ქვაში გამოგიღებენ ჩემსავით, არა?

კაკუტა—შენ იმ ქვაში როგორ გამოგიღებენ?

ნაცარქექია—ცოცხალ ძეგლად დამდგამენ.

კაკუტა—ო, დადგამენ, მერე?

ნაცარქექია—მერე საფლავში თქვენი ძვალი არ იქნება, ეს კი ასე იდგმება.

ქუჩარა—სულ იქნებაო, გესმის, ლირსა!

ლირსა—კი...

ნაცარქექია—ვინ მოთვლის იმ დროს მდინარეში რამდენი ამის მნახველი გულზე ხელს დაირტყამს და იტყვის: სიკვდილო, შე ოხერო, ყვარყვარე თუთაბერის ფასი ქვეყანაზე არ დატოვეო. ან-და, რამდენი ლამაზი ქალი მიასობს თვალს და იკითხავს: ეს რა მიწამ შეჭამაო, ეს საწყალიო მალამოსავით დაილიაო... ისე ამოიჯენს ქალი გულს, რომ ფუნთულასავით მომეკვრება. მარა ქვას გაათბობს?!

ქუჩარა—ქვას კი გაათბობს. ძკვდარს ვერ გააცოცხლებს, იმ მუღრეგს, თორემ, ქალის კოცნა კეცს გაახურებს.

ნაცარქექია—მერე მე რას გამომადგება. ეჰ, სულ ტყუილა-ბზუილა არის ეს ცხოვრება. ბოლო ყველასათვის დაკარგულია.

ქუჩარა—სულერთია, ჩემო ყვარყვარე, სანამ ხარ, რა დედამ გშობაო, ხომ ათქმევენებ ამ ქვეყანას.

ნაცარქექია—დედამ მშობა, აბა ციცრის კვერცხიდან კი არ გამოვჩეკილვარ, თქვენ უპატრონებო.

ქუჩარა—კი, კი... სოფელში ამბობენ, შენს დაბადებაზე, ისე დაუტენია თოფი წყვიწყვის, რომ ლულა გახეთქია ზებდურს.

(ისმის ხმაურობა)

ნაცარქექია—ეჰე, თავი ბოლშევიკები მოდიან და რას მო-
მოწმებთ, მეზობლებო, იმათთან.

ქუჩარა—(კაჟუტას) ვაქოთ, ბიჭო!

კაკუტა—კი, ცაში ავიყვანოთ.

ნაცარქექია—ხომ გახსოვთ, რაც მე წვალემა მინახავს
თქვენი გულისთვის.

ქუჩარა—ის გავაცხადოთ?

ნაცარქექია—კი, სიპართლე თქვით.

ქუჩარა—კარგი, ასე ვიტყვით, რომ თავიდან ნაცარქექია
იყავი და შიმშილით გკლავდნენ.

კაკუტა—კი, ყველამ ვიცით.

ქუჩარა—თბილი სახლიდან გზა-შარაში გავაგდეს. ბოლოს
იჯარა აიღე, მარა შენც გაჯახირდი და მუშებსაც ტყავი
გააძრე.

კაკუტა—ხიდი მაინც ვერ გააკეთე.

ქუჩარა—ვიტყვით, რომ კერიიდან აგაგდეს, შე საწყალო,
და მართალი კაცი კინალამ ჩამოგახრჩვეს.

ნაცარქექია—მართალი კაციო!

კაკუტა—კი, სულ ტყუილა დაგიჭირეს. ახალთაობის საქმეში
არ ერიე.

ქუჩარა—მერე, გაქცეული ჯარის უფროსობა გინდოდა, მარა
ჩვენისთანა ვირებმა გიღალატეთ.

ნაცარქექია—ეს რა გამოდის!

კაკუტა—იმას შუა და იმას შუა რო იყო, იმას ვიტყვი.

ნაცარქექია—რას იტყვი.

კაკუტა—სასახლეში რო წაგვიყვანე და ყმად რო უდგებოდი
და მერე ის მთავრობა, რო თხლესავით წავიდა.

ნაცარქექია—ჰო და, ახლა კარგ ტაბლაკვერებს მიიღებთ
ჩემგან, წამოდით, უნდა დაგატუსალოთ.

ყველანი—რატომ, რატომ გვატუსალებ?

ნაცარქექია—რადგან ვერ მიცანით, თვითონ უნდა გა-
გაცნოთ ჩემი თავი და... როგორც გაუსწორებელ დამნაშავე-
ებს, გაპატიმრებთ. (ეძახის) ეი, ვინა ხართ? (შემოდის რაზმე-
ლები) წაიყვანეთ ესენი და სამივე იმ სარდაფში ჩასტენეთ.

1-ლი რაზმელი—არ დაეტევა, ამხანაგო, არ დაეტევა და რა ვქნათ?

ნაცარქექია—წაიყვანეთ!

ლირსა —ეს რა მეხის ტეხაა?

1-ლი რაზმელი—ის ხალხი ახლა იქ ისეა გამწარებული, როგორც კი გავაღებ კარებს, გარეთ გამოცვივიან, იხრჩობიან.

ნაცარქექია— გინდა შენ პროლეტარიატის ძალაუფლებას ძირი რომ გამოუთხარო?!

1-ლი რაზმელი—არ მინდა.

ნაცარქექია—აბა, წაიყვანე.

ლირსა—ბატონო, რას გვიშვრებით, კაცებო, მიპატრონეთ, თქვენ შეჩვენებულეზო.

ქუჩარა— (მუდართ) ყვარყვარე, ყვარყვარე, რას მიშობი.

ნაცარქექია — გაყევი.

ლირსა—ბატონო, შენი მუხლის კირიმე!

ნაცარქექია— (აპირებს წიხლი უთავახოს ლირსას, რომელიც კაკუტას ეფარება) აი, ჩემი მუხლი.

ლირსა—რა ცეცხლში ჩამაგდეთ, კაცებო, თქვენ შეჩვენებულეზო, სად მომიყვანეთ. ამისათვის მეუბნებოდით, ამხანაგო!

კაკუტა—ქუჩარა, ბიჭო, შენ რომ ამბობდი, ცოლიან კაცს პატივს გცემსო, სადაა?

ნაცარქექია—ჩქარა წამოდი, ფეხს ნუ ითრევთ.

რაზმელები— (თოფს მოიმარჯვებენ) წამოდი! (მიდიან ყველანი.

შემოდის სევასტი ორი წითელარმიელით. ადის კიბეზე. რევკომიდან გამოდიან: გულთამზე, რევკომის თავმჯდომარე, წევრები და შტაბგებნიან სევასტის)

გულთამზე—სევასტი, შენ მოუთმენლად გელოდით.

სევასტი—კიდევ კარგად ყოფილხართ. ისე არეულია ეს მაზრა, არ მეგონა, თუ აქ ცოცხალი დამხვდებოდით.

თავმჯდომარე—დიახ, ჩემმა ავადმყოფობამ ეს ახლად გასაბჭოებული მაზრა ისევ ძველი აბარგების ხელში ჩააგდო.

სევასტი—ეს რა ხმაურობაა!

გულთამზე—გესმით, რაღაცა დაამტვრიეს.

სევასტი—ესენი საიდან მორბიან! (შემორბიან ტუსალები)

1-ლი ტუსალი—გვიშველეთ, ამხანაგებო, ციხეში ჩაგყარეს, დაგვიხსენით.

სევასტი—ეს რა ხალხია!

2-ე ტუსალი—გლებები ვართ, შრომის მეტი ჩვენ არაფერი ვიცით.

3-ე ტუსალი—განუკითხავად დაგვიპირეს, კარები რომ არ გამოგვემტვრია, ვიხრჩობოდით.

სევასტი—ციხეში ვინ ჩაგყარათ?!

ტუსალები—ყვარყვარე თუთაბერმა.

გულთამზე—ყვარყვარემ?

სევასტი—ეს სახელი ნაცნობია, გულთამზე, შენ არ გაგონდება?!

გულთამზე—ჟი, ის ნაცარქექია ხომ არ არის?!

სევასტი—დამშვიდდით, გლებებო! სად არის დამნაშავე?

1-ლი ტუსალი—როდესაც ჩვენ გამოვცვივდით, გაიქცა.

2-ე ტუსალი—(იხედება) აი, გაუკოჭიათ.

ყველანი—მოჰყავთ, მოჰყავთ!

სევასტი—ჩქარა, რევეკომში მოიყვანეთ (სევასტი, გულთამზე თავმჯდომარე და წევრები შედიან რევეკომში. წითელარმიელებს შემოჰყავთ ნაცარქექია. უკან მოჰყვება პირველი რაზმელი).

1-ლი რაზმელი—არ დაეტევა-თქვა, ხომ ვიძახოდი! (წითელარმიელებს ნაცარქექია შეჰყავთ რევეკომში)

ხალხი—გაასამართლეთ! (შემოდინან კაკუტა, ქუჩარა და ლირსა)

ქუჩარა—დაინახეთ, რევეკომში რომ შეათრიეს, ის გარეწარი?

ლირსა—კი, კი... კარგად მიაჩნჩაღეს.

კაკუტა—რას უზამენ ახლა, მოკლავენ?

ქუჩარა—მოკლავენ, აბა, ქალს კი არ უთხოვენ!!

ლირსა—ახია, კაცებო, რასაც უზამენ. ვერ ხედავდით, რა დაგვიტრიალა?

ქუჩარა—დრო კია მამამისი, წყვიწყვი, შავს იკერავღეს.

კაკუტა—კი, კი, ზარალი გამოუვიდა.

1-ლი ტუსალი— (კაკუტას და ქუჩარას) თქვენ იცნობთ მაგ უმოწყალოს?

- ქუჩარა—ვიცნობთ კი არა, მაგის შიშით ძლიეს დავდივართ ქვეყანაზე.
- 2-ე ტუსალი—როგორ, კიდევ გაწვალათ, ამის ვარდა?
- კაკუტა—ერთხელ გამოვეპარეთ, თორემ, ახლა ცოლი კი არ მეყოლებოდა—მკვდარიც ვიქნებოდი.
- ქუჩარა—კაცო, კაკუტა! მაშინ რომ გადაეუჩინო, ხომ დავიფიცეთ, სათოფეზე არ მივეკაროთ—თქო, ახლა როგორ გადავცდით?!
- კაკუტა — ხო და ეს მოგვივიადა.
- ხალხი—ეჰ, დასალუზავია მაგისთანა კაცი!
- ქუჩარა—აბა, მაგ თუ გაუშვეს, სულერთია, მთელ ქვეყანას დააქცევს. (ყველანი გამოდიან რეკომიდან)
- თავმჯდომარე—ამხანაგებო, ყვარყვარე თუთაბერის უმსგავსო საქმეები სულ თავიდან ბოლომდე გამოვარკვეთ.
- ქუჩარა—აღალია, ხომ ჩავარდი ტაფაში!
- ნაცარქექია—რომ ვერ მივხვდი, რას მემართლებით? მე რევოლუციასზე ლოგინი დამიგია და ახლა დასჯა მერგება?
- სევასტი—ამხანაგებო, ყვარყვარე თუთაბერი ნაცარქექიაა.
- ხმები—კი, კი, ნაცარქექიაა.
- სევასტი—ის მეფის დროს ჩემს მაგიერ დაიჭირეს და ამ შემთხვევის წყალობით თავი გაუსაღებია ძველ რევოლუციონერად... ჩვენი გამოჩიებით კი ყვარყვარე თუთაბერი ნამდვილად ჭკუანაკლებია, საბჭოთა ხელისუფლების პირობებში ეს აღდამიანი არავითარ დაშიშროებას არ წარმოადგენს და ამიტომ ვეთავისუფლებთ.
- ხმები—შემცდარია რეკომი, რეკომი შემცდარია!
- ნაცარქექია—არაა შემცდარი, თქვენ უსვინდისოებო, მთლად ნუ მღუპავთ.
- სევასტი—მხოლოდ იმ უნიადაგო ხელისუფლებაში, რომელიც აქ ჩვენამდე არსებობდა, იმ უთაურობაში, შეეძლო ყვარყვარე თუთაბერს გმირის ადგილი დაეჭირა და ხალხისათვის ვნება მიეყენებინა, ჩვენ კი ახლა მას ნიღაბი მოვხსე-

ნით და, დეე, თავისი ნამდვილი სახით, ნაცარქექიას სახელით, იაროს ქვეყანაზე.

1-ლი ტ უ ს ა ლ ი — მაშ, თუ ქკუანაკლების ხელში ვიყავით, კიდევ კარგად გადავრჩენილვართ.

2-ე ტ უ ს ა ლ ი—კარგია მაინც, რომ გავიგეთ!

3-ე ტ უ ს ა ლ ი—რადგან აწი ზიანს ვერავის მიაყენებს, იაროს და იჩერჩეტოს, რა გვენალვლება!?

ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა—ოო, რა სიცოცხლეს ვკარგავდი!

ს ე ვ ა ს ტ ი-- (ნაცარქექიას უახლოვდება) ნაცარქექია, ეს თავი კი შეგრჩა, მაგრამ გულთამზესთან ხომ შეგარცხვინეს.

გ უ ლ თ ა მ ზ ე—აწი მაინც ვერ შემხედავ, ძვალმოტეხილო, ხომ სულელად გამოგაცხადეს!

ნ ა ც ა რ ქ ე ქ ი ა—ყველა უბედურებას შენით გადავეკიდე, გულთამზე! (თავისთვის) ეჰ, გათავდა შენი ჩალიჩი ყვარყვარე თუ-თაბერო. ამათ ხელში ჩემი ამინდი არ დადგება. (ხალხი სტვენით, ყვირილით და დაცინვით ავილებს მიმავალ ნაცარქექიას).

ფ ა რ ლ ა